

Sosiaali- ja terveyslautakunta

28.09.2011

AIKA 28.09.2011 Klo 10:00 - 13:53

PAIKKA Urho Kekkosen katu 2-4, 2.kerroksen neuvotteluhuone, Kajaani

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
306	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
307	Pöytäkirjantarkastajien valinta	6
308	Ensihoidon palvelutasopäätös	7
309	Perusterveydenhuollon virka-ajan, arki-iltojen, viikonloppujen- ja juhlapyhien päivystystoiminta Kainuun keskussairaalan päivystyspoliklinikalla sekä Kajaanin seudun sairaalan akuutti ja kuntoutusyksikön osastokierrot	10
310	Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän perustaminen	12
311	Sosiaali- ja terveydenhuollon talous- ja toimintasuunnitelma vuodelle 2012	20
312	Hallintoylihoitajan viran kelpoisuusehtojen muuttaminen	22
313	Hallintoylihoitajan viran haettavaksi julistaminen	24
314	Ehdokkaan nimeäminen hoivapalveluiden kilpailuttamisen arvioinnin ja osaamisen kehittämisen työryhmään	26
315	Kainuun Työterveys -liikelaitoksen 01.01.2012 voimaan tulevan asiakashinnaston hyväksyminen	28
316	Talentia Kainuu ry:n kannanotto vammaispalvelujen vastuualuepäällikön hakuehtoihin ja sosiaalityöntekijöiden työajan seurantaan	31
317	Valtuustoaloite: Psykiatrian resurssitarve/lääkäritilanne ja osasato 12 käyttö potilaiden säilönä, kun laitospaikkoja ei ole, vaikka tarve on välitön	34
318	Suomussalmen iltapäivystyksen järjestäminen	40
319	Coronaria Hoitoketju Oy	42
320	Kainuun maakunta -kuntayhtymän ryhmäkodeissa asuvilta kehitysvammaisilta asukkailta perittävä aterian hinta 1.8.2011 alkaen	45
321	Anomus kohdeavustuksen käyttötarkoituksen muuttamiseen/KAPOVA ry	47
322	Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan ilmoitus hintojen tarkistamisesta/Kajaanin Kotiavustusyhdistys ry	49
323	Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan ilmoitus	50

	hintojen tarkistamisesta/Sotkamon 4H-yhdistys ry	
324	Sosiaali- ja terveysministeriö/Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan Pohjois-Suomen alueellinen johtoryhmä	51
325	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto/Kimmo Piironen Oy	54
326	Lastensuojelua ja perhehoitoa koskevia muutoksia vuosina 2011-2012	56
327	Lainsäädäntöä iäkkäiden palvelujen turvaamisessa pidettään tarpeellisena	64
328	Viranhaltijapäätökset	66
329	Ilmoitusasiat	69
330	Katsaus	76

KOKOUSAIKA 28.09.2011 klo 10:00 - 13:53

OSALLISTUJAT

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Päätöksentekijät	Heikkinen Pekka	10:00 - 13:53	puheenjohtaja	
	Karjalainen Aki	10:00 - 13:37	jäsen	Poistui kokouksesta §:n 330 käsittelyn alkaessa
	Kemppainen Aila	10:00 - 13:53	jäsen	
	Moilanen Pentti	10:00 - 13:53	jäsen	
	Nikulainen Kari	10:00 - 13:53	jäsen	
	Puurunen Yrjö	10:00 - 13:53	jäsen	
	Ronkainen Tauno	10:00 - 13:53	jäsen	
	Tervo Raili	10:00 - 13:53	jäsen	
	Tolonen Kaisa	10:00 - 13:53	varapuheenjohtaja	Esteellisenä poissa kokouksesta asian käsittelyn ajan 13:10-13:17
	Törmänen Anni-Inkeri	10:00 - 13:53	jäsen	
	Väisänen Sanni	10:00 - 13:53	jäsen	
Poissa	Jokelainen Alpo	mh:n	puheenjohtaja	
Muut osallistujat	Ahopelto Maire	10:00 - 13:53	va.sosiaali- ja terveysjohtaja	
	Repo Marjatta	10:00 - 13:53	sihteeri	
	Huttu Lauri	10:00 - 13:53	mh:n edustaja	
	Mäenpää Sami	10:08 - 11:10	ensihoidon vastuulääkäri	Läsnä §:n 308 esittelyn ajan
	Angerman Jukka	10:08 - 11:10	ensihoitopäällikkö	Läsnä §:n 308 esittelyn ajan
	Härkönen Laila	11:41 - 12:09	hankintapäällikkö	Läsnä §:n 309 esittelyn ajan
	Ahonen Esa	11:57 - 12:09	hallintoylilääkäri	Läsnä §:n 309 esittelyn aikana
	Komulainen Asta	11:57 - 12:09	vastuualuepäällikkö	Läsnä §:n 309 esittelyn aikana
	Huttunen Anu	12:49 - 13:07	lakimies	Läsnä §:n 313 käsittelyn aikana

ALLEKIRJOITUKSET

Pekka Heikkinen
Puheenjohtaja

Marjatta Repo
Pöytäkirjanpitäjä

KÄSITELLYT ASIAT

306 - 330

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Kajaanissa 28.9.2011

Yrjö Puurunen

Raili Tervo

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Kainuun maakunta -kuntayhtymän kanslia, Kauppakatu 1, 2. kerros
Kajaani, keskiviikkona 5.10.2011 klo 8.00-16.00

Marjatta Repo, pöytäkirjanpitäjä

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

STLTK § 306

Kuntalain 58 §:n mukaan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän hallintosäännön 4 §:n mukaan esityslista, johon sisältyy selostus käsiteltävistä asioista sekä päätösehdotus, lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus kokouksessa, vähintään neljä (4) päivää ennen kokousta.

Kokouksen esityslista on annettu postin kuljetettavaksi 22.9.2011.

Sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa läsnäolijat sekä sen, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

STLTK § 307

Sosiaali- ja terveystohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää valita pöytäkirjan tarkastajiksi Yrjö Puurusen ja Tauno Ronkaisen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Sosiaali- ja terveyslautakunta valitsi pöytäkirjan tarkastajiksi Yrjö Puurusen ja Raili Tervon.

_____

Ensihoidon palvelutasopäätös

STLTK § 308

Ensihoito ja sairaankuljetus ovat olleet aikaisemmin kansanterveyslain (1971) ja sairaankuljetusasetuksen (1994) ohjaamaa toimintaa.

Nykyinen termi ensihoitopalvelu otettiin käyttöön terveydenhuoltolain voimaantultua 1.5.2011. Lain keskeisenä periaatteena on taata kansalaisille yhdenvertainen palvelu asuinpaikasta riippumatta.

Ensihoitopalvelun osalta suurin muutos koskee järjestämisvastuun siirtymistä kunnilta sairaanhoitopiireille. Lisäksi erityisvastuualueiden tulee perustaa alueelleen ensihoitokeskus ja sairaanhoitopiirin tulee laatia alueensa ensihoitopalvelulle palvelutasopäätös, jossa määritellään toiminnan sisältö ja kansalaisten saaman palvelun taso vakioidulla mallilla, jota koko valtakunta käyttää.

Palvelutasopäätös perustuu alueen riskianalyysiin. Koko valtakunta on jaettu neliökilometrin kokoisiin ruutuihin, joiden alueelta on määritetty tehtävien esiintymisfrekvenssi. Tämän perusteella ruudut jaetaan riskiluokkiin (RL) 1-5, joista RL1 kuvaa aluetta, jossa on tehtäviä keskimäärin enemmän kuin kerran vuorokaudessa ja RL2 alueella kerran viikossa. RL3-5 edustavat edelleen harvenevaa tehtäväfrekvenssiä. Kainuussa RL1 alueita on seitsemän ja RL2 alueita 51 sekä RL3 alueita 80. Yhteensä näillä alueilla asuu 52.976 ihmistä.

Ambulanssit ovat Kajaania lukuun ottamatta ilta- ja yöaikaan 15 minuutin lähtövalmiudessa. Hätätilapotilailla kyseinen lähtövalmius pidentää huomattavasti potilaiden tavoittamisviivettä.

Työaikana ensihoidossa käytettävä jaksotyö on haastava, koska 33 % tehtävistä ajoittuu klo 20-08 väliselle ajalle, jolloin työntekijät ovat varallaolossa ja palkanmaksu perustuu varallaolokorvauksiin, joiden määrä riippuu täysin tehtävämäärästä ja on näin vaikeasti ennustettavissa.

Tasa-arvoisuusperiaate ei myöskään toteudu 15 minuutin lähtövalmiudella, koska Kajaanissa RL1 alueella ambulanssit ovat välittömässä lähtövalmiudessa ja hoitoyksikön nopeasti saavutettavissa, kun taas muualla Kainuussa ei ole hoitoyksiköjä ja henkilöstö päivystää varallaolosta kotona.

Kainuussa ensihoitopalvelu on ollut laajalti omana toimintana vuoden 2009 alusta lähtien. Kokemukset omasta toiminnasta ovat olleet hyvät ja kustannukset ovat pysyneet hallinnassa. Ensihoito toteutetaan ostopalveluna vielä Hyrynsalmella, Ristijärvellä ja Puolangalla. Sopimus HES:n kanssa päättyy vuoden 2012 lopussa. Oman toiminnan myönteiset kokemukset ja toisaalta vaikeudet ostopalvelun kanssa puoltavat oman toiminnan laajentamisesta koskemaan koko

Kainuun sopimuskauden päätyttyä.

Jotta terveydenhuoltolain vaatimus kansalaisten tasa-arvoisesta kohtelusta toteutuisivat ensihoidossa Kainuussa, tulisi hoitoyksiköt perustaa vähintään Kajaanin lisäksi Sotkamoon, Suomussalmelle ja Kuhmoon.

Hoitoyksiköiden parhaimman hyödyn saamiseksi tulisi niiden olla välittömässä lähtövalmiudessa. Samalla muidenkin yksiköiden valmiusaikojen osalta välitön lähtövalmius tulisi kattaa ainakin 8-20 välinen aika koko Kainuussa.

Päästäkseen tavoitetasolle ensihoitoon tulisi perustaa lisävakansseja. Ensihoidon kustannuksista noin 75 % muodostuu henkilöstökuiluista. Nykyinen kustannustaso tulee nousemaan jo siinä vaiheessa, jossa kaikki Kainuun yksiköt otettaisiin omaksi toiminnaksi ja vielä merkittävämmiin mikäli hoitoyksiköiden määrää ja valmiusaikojen nostetaan.

Toiminnan kannalta nykyinen järjestelmä saadaan vastaamaan lain ja asetuksen mukaisia vaatimuksia ja samalla kansalaisten saaman palvelun laatu ja tasavertaisuus parantuvat. Lain perusteella tehdyt suunnitelmat pitävät sisällään merkittävän kustannusten nousupaineen, jonka vuoksi ensihoitopalvelun sisältö tulee käsitellä maakuntahallinnon poliittisen päätöksenteon kautta.

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle jaetaan esityslistan erillisliitteenä ensihoitopalveluissa valmisteltu ensihoitopalvelun palvelutasopäätös-luonnos ja asian valmistelun yhteydessä tehdystä IVA-arviosta.

Erillisliite nro: 1

Asiaa esittelevät yksityiskohtaisemmin sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa ensihoidon vastuulääkäri Sami Mäenpää ja ensihoitopäällikkö Jukka Angerman.

Lisätietoja asiasta antavat hallintoylilääkäri Esa Ahonen, puh. 08 6156 2021, 0500 686 024 ja va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta keskustelelee asiasta ja teen päätösehdotukseni keskustelun jälkeen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Asiantuntijoina tässä asiassa kuultiin ensihoidon vastuulääkäri Sami Mäenpää ja ensihoitopäällikkö Jukka Angermania, he olivat läsnä kokouksessa asian esittelyn ajan klo 10:08- 11:10.

Pöytäkirjan tarkastajat:

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi keskustelussa evästystä ensihoidon palvelutasopäätöksen jatkovalmistelua varten.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi va. sosiaali- ja terveysjohtajan tekemän päätösehdotuksen jatkovalmistelun evästyksestä ja päätti, että asiaan palataan seuraavassa kokouksessa.

Lautakunta piti tämän asian jälkeen tauos klo 11:32-11:41.

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 227	29.06.2011
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 289	07.09.2011
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 309	28.09.2011

Perusterveydenhuollon virka-ajan, arki-iltojen, viikonloppujen- ja juhlapyhien päivystystoiminta Kainuun keskussairaalan päivystyspoliklinikalla sekä Kajaanin seudun sairaalan akuutti ja kuntoutusyksikön osastokierrot

STLTK § 227

Kainuun maakunta -kuntayhtymän hankintatoimistossa on valmisteltu tarjouspyyntöä perusterveydenhuollon päivystystoiminta - virka-aika, arki-ilta, viikonloppu- ja juhlapyhäpäivystyksen hankintakokonaisuudesta toimintatavualla ajalle 1.1.2012-31.12.2013 (optio vuosille 2014 ja 2015).

Tarjouspyynnön luonnos lähetetään sosiaali- ja terveyslautakunnalle esityslistan erillisliitteenä.

Erillisliite nro: 2

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveysjohtaja Esa Ahonen, puh. 0500 686 024 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy tarjouspyynnön.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Asiantuntijana tässä asiassa kuultiin hankintapäällikkö Laila Härköstä hän oli läsnä kokouksessa asian esittelyn ajan klo 11:33-12:18.

Kari Nikulainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.59.

Keskustelun kuluessa va. sosiaali- ja terveysjohtaja muutti päätösehdotuksensa kuulumaan, että hankintatoimisto tekee keskustelussa esiin nousseet muutokset tarjouspyyntö -luonnokseen ja asia tuodaan uudelleen lautakunnan käsittelyyn 24.8.2011 kokouksessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi va. sosiaali- ja terveysjohtajan tekemän muutetun päätösehdotuksen.

STLTK § 289

Hankintatoimistossa on valmisteltu lautakunnan edellyttämällä muutoksilla päivitetty tarjouspyyntö perusterveydenhuollon päivystystoiminta - virka-aika, arki-ilta, viikonloppu- ja juhlapyhäpäivystys palveluiden kilpailuttamista varten. Päivitetty tarjouspyyntö -luonnos jae-

taan lautakunnalle esityslistan erillisliitteenä.

Erillisliite nro: 1

Va. sosiaali- ja terveystoimintajohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta hyväksyy perusterveydenhuollon päivystystoiminta - virka-aika, arki-ilta, viikonloppu- ja juhlapäiväpäivystys -tarjouspyynnön hankintakokonaisuudesta toimintatakuulla ajalle 1.1.2012-31.12.2013 (optio vuosille 2014 ja 2015) erillisliitteen nro 1 mukaisena.

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta:

Va. sosiaali- ja terveystoimintajohtaja veti asian pois listalta.

STLTK § 309

Erillisliite nro: 2

Lisätietoja asiasta antavat terveystoimintajohtaja Mauno Saari puh. 08 6156 2000, 044 797 0200 ja va. sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveystoimintajohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta hyväksyy erillisliitteen nro 2 mukaisen Perusterveydenhuollon virka-ajan, arki-iltojen, viikonloppujen- ja juhlapäivien päivystystoiminta Kainuun keskussairaalan päivystyspoliklinikalla sekä Kajaanin seudun sairaalan akuutti ja kuntoutusyksikön osastokierrot -tarjouspyynnön hankintakokonaisuudesta toimintatakuulla ajalle 1.1.2012-31.12.2013 (optio vuosille 2014 ja 2015).

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta:

Asiantuntijoina tässä asiassa kuultiin hankintapäällikkö Laila Härköstä, hän oli läsnä kokouksessa asian esittelyn ajan klo 11:41-12:09 sekä vastaanotto- ja terveystoimintakeskussairaaloiminnan vastuualuepäällikkö Asta Komulaista ja hallintoylilääkäri Esa Ahosta, jotka olivat kokouksessa asian esittelyn aikana klo 11:57-12:09.

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän perustaminen

STLTK § 310

Oulun yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen laboratoriokeskuksen aikaisemmat hallitus- ja lautakuntakäsittelyt

Erityisvastuualueen laboratoriokeskuksen muodostamista on käsitelty Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoidon- ja peruspalvelukuntayhtymän hallituksessa 12.4.2011 § 57, Lapin sairaanhoitopiirin hallituksessa 18.5.2011 § 82, Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin hallituksessa 28.3.2011 § 40, Kainuun maakunta kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunnassa 27.4.2011 § 154 ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallituksessa 18.4.2011 § 56:

Oulun yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen (OYS-ERVA) sairaanhoitopiirien kesken on sovittu erityisvastuualueen laboratoriotoiminnan uudelleen järjestelyä koskevasta valmistelutyöstä. Työtä varten on asetettu valmistelutoimikunta, jossa on kaikkien viiden sairaanhoitopiirin ja niiden henkilöstön edustus. Valmistelutoimikunnan alaisuudessa toimii neljä työryhmää; toimintamalliryhmä, henkilöstöryhmä, talousryhmä ja tietohallintoryhmä. Työryhmien tehtävänä on kevään 2011 aikana valmistella suunnitelmat erityisvastuualueen yhteisen laboratoriokeskuksen muodostamiseksi, ja myös niissä on kaikkien sairaanhoitopiirien ja niiden henkilöstön edustus. Tämän ohella valmistelutoimikunnalle laaditaan ulkopuolisen asiantuntijan toimesta laboratoriokeskuksen perustamisasiakirjoja ja sääntöjä.

Laboratoriokeskuksen muodostamista koskevassa suunnittelussa on edetty ripeästi. Työryhmien väliraportit valmistuvat 25.3.2011 mennessä. Tämän ohella valmistelutoimikunnassa on käsitelty laboratoriokeskuksen perussopimusta, sääntöjä ja ohjausjärjestelmää. Työryhmien loppuraportit ja perustamissuunnitelma valmistuvat kevään 2011 aikana ennen kesälomakautta.

Yhteisen laboratoriokeskuksen perustamisessa keskeisen kysymyksen muodostaa Keski-Pohjanmaan, Lapin, Länsi-Pohjan ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirien ja Kainuun maakunta -kuntayhtymän (jäljempänä kuntayhtymät) keskinäinen perussopimus. Tarkoitus on, että perussopimus yhdessä laboratoriokeskuksen perustamissuunnitelman kanssa hyväksytään myöhemmin kuntayhtymien valtuustoissa. Kun kyseessä on keskeinen laboratoriokeskuksen jatkosuunnitteluun vaikuttava asiakirja, on valmistelutoimikunnassa sovittu, että perussopimus saatetaan jo tässä vaiheessa kuntayhtymien hallitusten tietoon. Samalla hallitusten toivotaan ottavan kantaa perussopimusluonnokseen ja evästävän tarvittaessa jatkovalmistelua.

Luonnos laboratoriokeskuksen perussopimukseksi on esityslistan liitteenä. Perussopimusehdotuksen mukaan erityisvastuualueen laboratoriotoimintaa varten perustetaan kuntalain 10 a §:n tarkoittama liike-laitoskuntayhtymä, jonka omistajina ovat Keski-Pohjanmaan, Lapin, Länsi-Pohjan ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä Kainuun maakunta -kuntayhtymä. Liikelaitoskuntayhtymän toiminnan piiriin kuuluu em. kuntayhtymien laboratoriotoiminta sekä niiden terveyskeskusten laboratoriopalvelut, jotka jo tähän mennessä on siirretty ao. sairaanhoitopiirien vastuulle. Myös muiden terveyskeskusten laboratoriopalvelut voidaan jatkossa tuottaa perustettavan laboratoriokeskuksen toimesta, mikäli kunnat niin päättävät.

Pohjois-Suomen yhteisellä laboratoriokeskuksella on kuntalain liikelaitos-säännösten mukainen yhtymäkokous ja johtokunta. Perussopimuksessa on määritelty yhtymäkokouksen ja johtokunnan tehtävät kuntalain perusteella. Yhtymäkokouksessa kullakin jäsenkuntayhtymällä ehdotetaan olevan kolme (3) edustajaa. Jäsenkuntayhtymän valitsemien edustajien yhteinen äänimäärä yhtymäkokouksessa määräytyy siten, että yhdelläkään jäsenellä ei ole yksinkertaista enemmistöä yhtymäkokouksen yhteenlasketusta äänimäärästä. Tämän toteuttamiseksi perussopimuksessa on lähdetty siitä, että yhtymäkokouksen kokonaisäänimäärä on yhdeksänkymmentäkuusi (96) ääntä. Väestöpohjaltaan suurimman jäsenen (Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä) valitsemien edustajien yhteenlaskettu äänimäärä on neljäkymmentäviisi (45) ääntä (46,9 %) ja väestöpohjaltaan pienempien jäsenten yhteenlaskettu äänimäärä on viisikymmentäyksi (51) ääntä (53,1 %), mikä äänimäärä jakautuu väestöpohjaltaan pienempien jäsenten kesken vuosittain väestötietolaissa tarkoitettuun väestötietojärjestelmään otetun jäsenen vuodenvaihteen asukaslukujen suhteessa lähimpään kokonaislukuun pyöristettynä.

Äänivallan jakautuminen muodostuu edellä esitetyn perusteella vuoden 2009 lopun väestötietojen pohjalta seuraavaksi:

Jäsenkuntayhtymä	Äänimäärä	Ääniä/edustaja
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	45	15
Kainuun maakunta -kuntayhtymä	12	4
Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	12	4
Lapin sairaanhoitopiiri	18	6
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri	9	3
Yhteensä	96	..

Em. jäsenkuntayhtymäkohtaisiin äänimääriin on päädytty sen vuoksi, että yhtymäkokousedustajien äänimääräksi saataisiin murtolukujen sijaan tasa-luku ja että em. luvut vastaisivat pienemmän väestöpohjan kuntayhtymien kesken väestösuhteita.

Liikelaitoskuntayhtymän johtokunnan kokoonpanossa ei kuntalain liikelaitossäännösten mukaan tarvitse noudattaa poliittista edustuksellisuutta eikä ns. yhteisöjääviyssäännöksiä. Perussopimusehdo-

tuksessa lähdetään siitä, että johtokunnassa on yhteensä seitsemän (7) jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenistä viiden (5) ehdotetaan edustavan jäsenkuntayhtymien alueita, yhden (1) kunkin jäsenkuntayhtymän aluetta, yhden (1) Oulun yliopistoa sekä yhden (1) elinkeinoelämän liikkeenjohdollista asiantuntemusta.

Luonnos perussopimukseksi noudattaa kuntalain tarkoittamaa perussopimuskaavaa. Vastaavalla pohjalla on laadittu myös maamme toistaiseksi ainoan, vastaavan laboratoriotoiminnan liikelaitoskuntayhtymän, ISLABin perussopimus, joka Kuntaliitolta hankitun lausunnon mukaan on kuntalain uusien liikelaitossäännösten mukainen.

Laboratoriokeskuksen perustamissuunnittelu jatkuu, ja tarkoitus on, että suunnittelutyön edetessä kuntayhtymien hallituksia informoidaan kevään kuluessa työn valmistuvista vaiheista. Perussopimus ja perustamissuunnitelma on tarkoitus saada valmiiksi päätöksentekokäsittelyä varten ennen kesän 2011 lomakauden alkua.

Valmistelun eteneminen

Liikelaitoskuntayhtymän perustamista ovat valmistelleet valmistelu-toimikunta ja sen työn tukemiseksi asetetut työryhmät (henkilöstö, talous, toimintamalli ja tietojärjestelmät). Asiakirjojen valmistelussa apuna on käytetty ulkopuolista asiantuntijaa. Valmistelutoimikunta on kokoontunut yhdeksän (9) kertaa, myös työryhmien kanssa on pidetty yhteiskokouksia. Niissä työryhmät ovat esitelleet valmistelutoimikunnan toimeksiantoon perustuvia liikelaitoskuntayhtymän perustamiseen ja toimintaan liittyviä valmisteltavia asiakokonaisuuksia. Sekä valmistelutoimikunta että valmisteluryhmät ovat edenneet työsääntöä varsin ripeästi runsaan puoli vuotta kestäneessä prosessissa. Vaikka työskentely on tapahtunut hyvässä yhteistyössä ja keskeisistä ehdotuksista ollaan valmisteluorganisaatiossa oltu yksimielisiä, sisältyy perustamissuunnitelmaan, sen johto-organisaatiota ja johtosääntöä koskevaan esitykseen eriävä näkemys (rinnakkaisehdotus on liitteenä).

Liite nro: 1

Valmistelutoimikunta on tuottanut seuraavat asiakirjat: perussopimus, perustamissuunnitelma ja perustamissuunnitelman liiteaineistoraportti.

Liitteenä olevalla perussopimuksella perustetaan liikelaitoskuntayhtymä. Perustamispäätös kuntayhtymissä tulisi tehdä hyväksymällä erikseen laadittu perussopimusehdotus sitä muuttamatta ja/tai sen toteuttamiselle ehtoja asettamatta.

Liite nro: 2

Perustamissuunnitelmassa on esitetty tarkemmin mm.
- laboratoriotoiminnan tavoitteet

- toimintamalli ja organisaatio
- ohjaus ja johtaminen
- säännöt
- henkilöstöjärjestelyt ja henkilöstöhallinto
- taloushallinnon ja tukipalvelujen järjestäminen
- tietojärjestelmät ja tietohallinnon järjestäminen
- arvio kustannusvaikutuksista
- jatkotoimenpiteet

Liite nro: 3

Perustamissuunnitelma sisältää myös ehdotukset jatkotoimenpiteiksi.

Perustamissuunnitelman liiteaineisto sisältää mm. ehdotukset tarkastus- ja hallintosäännöksi, kuvauksen laboratoriokeskuksen ohjaus- ja johtamisjärjestelmästä sekä työryhmien loppuraportit.

Liite nro: 4

Valmistelutoimikunnalle on jätetty työn tueksi oheiset lausunnot.

Liite nro: 5

Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän perustaminen

Liikelaitoskuntayhtymän organisaatioon ja päätöksentekoon liittyvät keskeiset seikat

Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoidon- ja peruspalvelukuntayhtymä, Lapin, Länsi-Pohjan ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirit sekä Kainuun maakunta -kuntayhtymä perustavat kuntalain 10 a luvun tarkoittaman Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän 1.1.2012 alkaen. Perustettavan liikelaitoskuntayhtymän toiminta alkaa kuitenkin 1.1.2013 lukien.

Liikelaitoskuntayhtymän tehtävänä on tuottaa jäsenilleen ja muille asiakkaille kliinisiä laboratoriotutkimuksia sekä huolehtia alan tutkimuksesta ja opetuksesta.

Liikelaitoskuntayhtymän omistavat Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoidon- ja peruspalvelukuntayhtymä, Lapin, Länsi-Pohjan ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä Kainuun maakunta -kuntayhtymä.

Liikelaitoskuntayhtymä perustetaan liiketaloudellisten periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Palvelujen hinnoittelu perustuu kustannusvastaavuuteen. Hinnoittelun perusteista päättää johtokunta ja hinnat vahvistaa liikelaitoskuntayhtymän johtaja.

Liikelaitoskuntayhtymä on itsenäinen oikeushenkilö, jonka ylintä

päätösvaltaa käyttää yhtymäkokous, jonka edustajien valinnasta, tehtävistä ja äänivallasta määrätään perussopimuksessa.

Liikelaitoskuntayhtymää johtaa yhtymäkokouksen alaisena johtokunta. Johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoskuntayhtymän toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoskuntayhtymän hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunta kuulee tarvittaessa henkilöstön edustajia asiantuntijoina kokouksissaan.

Yhtymäkokous valitsee johtokuntaan kunnallisvaalikautta vastaavaksi toimikaudeksi seitsemän (7) jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Jäsenistä viisi (5), yksi kunkin jäsenenä olevan kuntayhtymän alueelta, edustaa jäseniä, yksi (1) Oulun yliopistoa sekä yksi (1) elinkeinoelämän liikkeenjohdollista asiantuntemusta.

Johtokunnan tehtävistä on määrätty hallintosäännön 30 §:ssä.

Liikelaitoskuntayhtymällä on toimitusjohtaja, jonka valitsee johtokunta. Toimitusjohtajan tehtävät on määritelty hallintosäännön 4 luvun 33 §:ssä.

Henkilöstö

Henkilöstön siirroissa kuntayhtymiltä laboratorikeskuksen palvelukseen noudatetaan liikkeenluovutuksen periaatteita. Siirtojärjestelyjen toteuttamiseksi on henkilöstöryhmässä laadittu esitys henkilöstön siirtosopimukseksi (liitteen 4 liite 9). Keskeisenä periaatteena siirtosopimuksessa on, ettei henkilöstön asema eivätkä sen etuudet siirtotilanteessa muutu.

Henkilöstösiirtojen käytännön toteuttaminen hoidetaan siten, että jokaisessa kuntayhtymässä järjestetään kollektiiviset kuulemistilaisuudet sekä mahdollisuudet siirtyvän henkilöstön henkilökohtaiseen kuulemiseen. Mikäli laboratorikeskuksen toimiva johto on kuulemismenettelyyn mennessä valittu, osallistuu se henkilöstöryhmän edustuksen ohella kuulemistilaisuuksiin.

Peruspääoma

Perussopimuksen mukaan liikelaitoskuntayhtymän peruspääoma muodostuu jäsenosuuksista. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden mukaan peruspääoman tulisi olla suurempi kuin 2/3 pysyvien vastaavien arvosta. Riippuen liikelaitoksen tulevista kone- ja kalustohankinnoista sekä niiden rahoitusmuodosta, pysyvien vastaavien määrä tulee arvion mukaan olemaan 2-6 milj. euroa.

Koska liikelaitokselle jäsenkuntayhtymistä siirtyvä käyttöomaisuuden arvo vaihtelee suuresti kuntayhtymittäin ja jollakin kuntayhtymällä käyttöomaisuuden arvo voi siirtohetkellä suunnitelman mukaisista poistoista johtuen olla olemattoman pieni, peruspääoman määrääminen asukaslukusuhteisesti on kaikkein tasapuolisin jakoperuste.

Tämä on tärkeä siksi, koska jäsenten osuudet liikelaitoskuntayhtymän varoihin sekä vastuuseen veloista ja velvoitteista määräytyy jäsenosuuksien suhteessa.

Peruspääoman arvoksi 1.1.2013 ehdotetaan 4 000 000 euroa, joka jakautuu jäsenosuuksiin asukasluvun 31.12.2012 suhteessa.

Esimerkki: 31.12.2010 asukasluvuilla jaettuna.

Kuntayhtymä	As.luku	%	Jäsenosuudet	%
PPSHP	398 335	54,2	2 166 106	54,2
KPSHP	75 052	10,2	408 125	10,2
LSHP	118 201	16,1	642 765	16,1
Kainuun maakunta	78 703	10,7	427 979	10,7
LPSHP	65 287	8,9	355 024	8,9
Yhteensä	735 578	100,0	4 000 000	100,0

Jäsenosuudet suoritetaan liikelaitoskuntayhtymälle siten, että osa osuudesta katetaan laboratoriokeskukselle siirrettävien kirjanpitoarvoisten koneiden, laitteiden ja sovellusten arvolla 31.12.2012 (menojäännös 31.12.2010 n.2,2 M€, poistot vuosittain n. 0,75 M€) ja lopuosa pääomasijoituksena.

Mikäli pääomasijoitukset eivät riitä kattamaan laboratoriokeskuksen käyttö-pääoman tarvetta, jäsenkuntayhtymät antavat laboratoriokeskukselle pitkä-aikaisen käyttöpääomalainan, joka on enintään 2 milj. euroa. Laina määräytyy asukasluvun suhteessa ja lainalle maksetaan korko, joka on samansuuruinen kuin peruspääomalle maksettava korko. Lainan takaisinmaksusta sovitaan erikseen.

Kuntayhtymiltä laboratoriokeskukselle henkilöstösiirtojen mukana siirtyvä lomapalkkavelka huomioidaan sen suuruisena kuin se tulee kunkin kuntayhtymän laboratorion osalta olemaan 31.12.2012. Jäsenkuntayhtymät maksavat lomapalkkavelan laboratoriokeskukselle 31.3.2013 mennessä.

Liikelaitokselle siirtyvät kalustot, varastot jne. inventoidaan siirtovaiheessa, mutta ei oteta mukaan taseeseen. Siirtyvän omaisuuden laskennallinen hinta ja maksu sovitaan erikseen.

Kustannustehokkuus

Laboratoriokeskuksen hankesuunnitelmaan sisältyvän tavoitteen asetteluun mukaan OYS-ERVA -alueen laboratoriotoiminnan kustannustehokkuutta parannetaan. Tavoitetasoksi on määritelty kustannustason aleneminen vuoden 2015 lopun tilanteessa reaalirahassa laskien 8 %:lla siitä, mitä nykyisten organisaatioiden laboratoriotoiminnan yhteenlaskettu kustannustaso vuoden 2010 lopussa on. Kustannusten säästötavoite (8 %) merkitsee n. 4 milj. euroa. Toimintakulujen yhteen laskettu määrä nykyisessä laboratorio-toiminnassa on 51,5 milj. euroa, josta sisäisiä kuluja on n. 5,2 milj.

Toiminnan järjestäminen ja jatkotoimenpiteet

Ehdotukset tietohallinnon järjestämiseksi on kuvattu perustamis-

suunnitelmassa (s.17).

Taloushallinnon ja tukipalvelujen järjestäminen (tilojen vuokraus, kirjanpito ja reskontra) on selostettu perustamissuunnitelmassa (s.13).

Vuonna 2012 tulee kunkin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän varautua budjetissaan yhteisiin kustannuksiin johtokunnan ja toimivan johdon toimintaa varten sekä muihin ilmoitus- ja toimituskuluihin.

Jatkotoimenpiteiksi valmistelutoimikunta ehdottaa, että valtuustot hyväksyisivät perustamissuunnitelman ja sen yhteydessä toimitettavan liiteaineistoraportin jatkovalmistelun pohjaksi ja että kuntayhtymissä käynnistetään perussopimuksen tultua valtuustoissa hyväksytyksi yhtymäkokouksen edustajien valintaa koskevat toimenpiteet siten, että yhtymäkokous voisi ensimmäisen kerran kokoontua heti vuoden 2012 alussa.

Valmistelutoimikunta jättää ehdotuksen perussopimuksesta ja perustamissuunnitelmasta kuntayhtymien käsiteltäväksi ja ehdottaa:

OYS-ERVA laboratorion keskus perustettaisiin muodollisesti 01.01.2012 ja se aloittaisi varsinaisen toimintansa 01.01.2013 lukien. Ehdotukseen on jätetty eriyvä näkemys (rinnakkaisehdotus, liite 1).

Lisätietoja asiasta antavat hallintoylilääkäri Esa Ahonen, puh. 08 6156 2021, 0500 686 024 ja va. sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveystoiminnan johtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta päättää esittää maakuntahallitukselle, ja edelleen maakuntavaltuustolle, että valtuusto

1) päättää, että kuntayhtymän laboratoriotointa harjoitetaan 1.1.2013 lukien liikelaitoskuntayhtymämuodossa

2) päättää perustaa kuntalain 10 a luvun mukaisen Pohjois-Suomen laboratorion keskuksen liikelaitoskuntayhtymän 1.1.2012. lukien. Laboratoriotointa harjoitetaan liikelaitoskuntayhtymämuodossa 1.1.2013 lukien

3) hyväksyy perussopimuksen

4) hyväksyy perustamissuunnitelman ja sen liiteaineiston jatkovalmistelun pohjaksi

5) antaa valmistelevalle viranhaltijoille oikeuden tehdä stilistisiä tarkistuksia asiakirjoihin.

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta:

Pöytäkirjan tarkastajat:

Va. sosiaali- ja terveystoimintajohtaja veti asian pois listalta.

Liitteet

Liite nro 1, 28.9.2011: Rinnakkaisesitys

Liite nro 2, 28.9.2011: Perussopimus

Liite nro 3, 28.9.2011: Perustamissuunnitelma

Liite nro 4, 28.9.2011: Perustamissuunnitelman liiteaineistoraportti

Liite nro 5, 28.9.2011: Lausunnot

Sosiaali- ja terveydenhuollon talous- ja toimintasuunnitelma vuodelle 2012

STLTK § 311

Maakuntahallitus antoi 13.6.2011 § 126 talouden ja toiminnan kehukset sekä suunnitteluohjeet vuosille 2012-2015:

Maakunnan talouden ja toiminnan kehukset perustuvat valtionvarainministeriön ja Kuntaliiton tämän hetkisiin arvioihin yleisestä valtakunnallisesta kehityksestä. Taustamateriaaleina on käytetty valtionvarainministeriön julkaisua Peruspalveluohjelma 2012 - 2014 (23.3.2011) ja Kuntaliiton Kuntatalous -tiedotetta 1/2011. Lisäksi maakunnan talouden kehityksessä on otettu huomioon paikallisten tekijöiden vaikutus.

Suomen uuden hallituksen hallitusneuvottelut ovat tällä hetkellä vielä kesken ja on epäselvää siitä, mihin toimenpiteisiin maan hallitus aikoo ryhtyä korjataksaan laman seurauksena syntyneen ns. julkisen talouden kestävyysvajeen. Valtiovarainministeriön laskelmat kestävyysvajeen suuruudesta poikkeavat muiden ennustuslaitosten antamista arvioista. Kestävyysvajeen taustalla on pääosin arvioitu olevan väestön ikärakenteen muutos, joka aiheuttaa sekä menopaineita että uhkaa heikentää kansantuotteen ja verotulojen kasvua. Kestävyysvajeen taustalla olevat tekijät ovat suuri haaste julkisen talouden rahoitukselle ja ne koskettavat myös merkittävästi kuntataloutta.

Kainuun maakunnan talouden osalta tavoitteena vuodelle 2012 on, että kuntayhtymän menojen kasvua leikataan siten, että kokonaiskasvu saa olla enintään 4,0 prosenttia verrattuna vuoteen 2011. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että palvelut voidaan säilyttää vuoden 2011 tasolla, mutta ikärakenteen muutoksen ja laman tuomaan palvelutarpeen lisäykseen voidaan rahallisesti vastata vain osittain. Siksi toimintojen ja palvelurakenteen tehostamista on edelleen jatkettava. Talouskehys sisältää yhden prosenttiyksikön toimintojen tehostamisvaatimuksen.

Maakunnan perussopimuksen mukaan taloussuunnitelmaa valmisteltaessa kunnille varataan tilaisuus esitysten tekemiseen maakunnan toiminnan kehittämiseksi. Kuntien palvelutarpeista, maakunnan tarjoamien palveluiden rakenteesta sekä kuntien maksuosuudesta on käyty neuvottelut 31.5.2011. Neuvotteluissa hyväksyttiin maakunnan esittämä kehys vuoden 2012 talousarvion laadinnan alustavaksi pohjaksi, mutta samalla sovittiin, että asiasta pidetään vielä tarkistuskokous 27.9.2011.

Maakuntahallituksen antama sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2012 kehys (ilman liikelaitosta):

Sosiaali- ja terveystoimiala	Tp 2009		Tp 2010		Ta 2011		Ks 2011		Raami 2012	
	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%
Toimintatuotot	35 664	8,6	37 967	6,5	41 624	9,6	41 684	9,8	43 194	3,6
Toimintamenot	233 665	6,8	245 277	5,0	255 645	4,2	255 705	4,3	266 629	4,3
Toimintakate	-198 001		-207 310		-214 021		-214 021		-223 435	
Rahoitus - tuotot ja kulut	-2		-1							
Poistot	-1 610		-1 957		-1 933		-1 933		-1 944	
Tilikauden tulos	-199 613	6,5	-209 268	4,8	-215 954	3,2	-215 954	3,2	-225 379	4,4

Sosiaali- ja terveystoimialan BSC-vuosisuunnitelma vuosille 2012-2015 on valmisteltu virkamiestyöryhmässä. Päivitetty BSC-vuosisuunnitelmaluonnos vuosille 2012-2015 on liitteenä.

Liite nro: 6

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveystoimialan johtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveystoimialan ehdotus:

Sosiaali- ja terveystoimialan hyväksyy sosiaali- ja terveystoimialan BSC-vuosisuunnitelman vuosille 2012-2015 liitteen nro 6 mukaisena.

Sosiaali- ja terveystoimialan:

Hyväksyi päätösehdotuksen ja päätti, että sosiaali- ja terveystoimialan jäsenillä on mahdollisuus toimittaa kommentteja ja esityksiä liitteenä nro 6 olevaan sosiaali- ja terveystoimialan vuosien 2012-2015 BSC-vuosisuunnitelmaan 7.10.2011 mennessä Marjatta Revolle.

Liitteet

Liite nro 6 , 28.9.2011: Sote-toimialan BSC

Hallintoylihoitajan viran kelpoisuusehtojen muuttaminen

STLTK § 312

Maakuntavaltuusto on 15.12.2004 § 44 perustanut hallintoylihoitajan viran. Perustamispäätöksen mukaan hallintoylihoitaja toimii sosiaali- ja terveystoimen yhteisten palveluiden johdon tuessa. Kelpoisuusehtoina virkaan on hyväksytty tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja kokemusta johtamis- ja kehittämistehtävistä.

Maakunta -kuntayhtymässä on käynnissä kelpoisuusehtojen tarkistaminen. Hallintoylihoitajan viran uusiksi kelpoisuusehdoiksi on suunniteltu terveystieteiden ylempi korkeakoulututkinto tai vastaava aikaisempi korkeakoulututkinto sekä lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukainen laillistus ja kokemusta hallintotehtävissä.

Maakuntavaltuuston 1.1.2008 § 109 hyväksymän Kainuun maakunnan hallintosäännön 24 §:ssä määritellään henkilöstön kelpoisuusehdoista seuraavaa:

"Henkilöstön kelpoisuusehdot niiden virkojen ja työsuhteiden osalta, joita ei ole määrätty laissa tai asetuksessa, määritellään erillisellä päätöksellä tai viranperustamispäätöksellä. Henkilöstön kelpoisuusehdot määrittelee se viranomainen, jolla on oikeus ottaa hänet palvelukseen. Ennen kelpoisuuden määrittelyä tulee asiassa kuulla henkilöstöjohtajaa.

Henkilöstöltä vaadittavasta kelpoisuudesta pidetään erillistä luetteloa.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää henkilön ottamisesta määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain mukaisesti."

Henkilöstöjohtajaa on kuultu uusia kelpoisuusehtoja valmisteltaessa.

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä hallintoylihoitajan viran uudet kelpoisuusehdot seuraavasti: terveystieteiden ylempi korkeakoulututkinto tai vastaava aikaisempi korkeakoulututkinto sekä lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukainen laillistus ja kokemusta hallintotehtävissä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

_____

Hallintoylihoitajan viran haettavaksi julistaminen

STLTK § 313

Maakuntavaltuusto on 15.12.2004 § 44 perustanut hallintoylihoitajan viran. Perustamispäätöksen mukaan hallintoylihoitaja toimii sosiaali- ja terveystoimen yhteisten palveluiden johdon tuessa. Kelpoisuusehtoina virkaan on hyväksytty tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja kokemusta johtamis- ja kehittämistehtävistä.

Hallintoylihoitajan virka on julistettu haettavaksi 19.6.2011 julkaistulla lehti-ilmoituksella ja hakuaika on päättynyt 1.7.2011 klo 12.00. Hakuilmoituksessa on kelpoisuusehtona virkaan ollut terveystieteiden ylempi korkeakoulututkinto tai vastaava aikaisempi korkeakoulututkinto sekä lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) mukainen laillistus. Tehtävä edellyttää kokemusta hallintotehtävissä, vahvaa perehtyneisyyttä hoitotyöhön, sen johtamiseen ja jatkuvaan kehittämiseen, tutkimus- ja kehittämisosaamista sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Virkaan tuli määräaikaan mennessä kahdeksan (8) hakemusta. Hakijoille on ilmoitettu 12.7.2011 lähetetyillä kirjeillä, että viran täyttöprosessissa on ilmennyt tekninen viivästyminen, jonka yhteydessä hakuaikaa joudutaan jatkamaan. Hakijoille on ilmoitettu, ettei virkaan ole nyt valittu ketään ja se julistetaan uudelleen haettavaksi syksyn 2011 aikana. Heille on ilmoitettu myös, että hakemukset otetaan huomioon tulevan uuden hakukierroksen yhteydessä syksyn 2011 aikana. Asian etenemisestä on luvattu myös ilmoittaa hakijoille kirjeitse.

Sosiaali- ja terveyslautakunta myönsi 29.6.2011 § 253 eron hallintoylihoitaja Helena Heikkiselle. Samalla lautakunta hyväksyi, että se päättää myöhemmin mahdollisesta hallintoylihoitajan viran auki julistamisesta.

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää

1) julistaa hallintoylihoitajan viran uudelleen haettavaksi lautakunnan 28.9.2011 § hyväksymillä kelpoisuusehdoilla

2) että virkaa aikaisemmin hakeneet hakijat otetaan huomioon uudessa haussa ilman uutta hakemusta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Asiantuntijana tässä asiassa kuultiin lakimies Anu Huttusta, hän oli läsnä kokouksessa asian esittelyn aikana klo 12:49-13:07.

Va. sosiaali- ja terveysjohtaja esitti asian jättämistä pöydälle lisäselvitysten hankkimiseksi.

Hyväksyi pöydällejättöesityksen päätösehdotuksen.

Ehdokkaan nimeäminen hoivapalveluiden kilpailuttamisen arvioinnin ja osaamisen kehittämisen työryhmään

STLTK § 314

Kainuun alueen koheesio- ja kilpailukykyohjelman ohjausryhmä on 9.5.2011 esittänyt, että Kainuun maakunta -kuntayhtymä asettaisi määräaikaisen työryhmän hoivapalveluiden kilpailuttamisen arviointiin ja osaamisen kehittämiseen.

Maakuntahallitus on kokouksessaan 22.8.2011 § 146 päättänyt perustaa po. työryhmän.

Maakuntahallitus on pyytänyt seuraavia tahoja nimeämään ehdokkaansa työryhmään:

- Kainuun alueen koheesio- ja kilpailukykyohjelma kolme (3) edustajaa (=sisältäen kuntien edustuksen)
- Kainuun Hoivayrittäjät ry kaksi (2) edustajaa
- Kainuun maakunnan koulutustoimiala yksi (1) edustaja
- Kainuun maakunnan sosiaali- ja terveystoimiala kaksi (2) edustajaa
- Kainuun maakunnan yhteiset palvelut yksi (1) edustaja
- Kainuun sosiaali- ja terveyslautakunta yksi (1) edustaja
- Kolmas sektori (järjestöfoorumi) yksi (1) edustaja ja
- Kajaanin ammattikorkeakoulu yksi (1) edustaja.

Maakuntahallitus nimeää oman edustajansa työryhmään ja velvoittaa sosiaali- ja terveystoimialan nimeämään työryhmälle sihteerin.

Työryhmän kokoonpanoa koskee tasa-arvolaki, joten kunkin tahon on esitettävä ehdokkaakseen sekä naista että miestä ja parittoman määrän kyseessä ollen asetettava heidät ensisijaisjärjestykseen. Työryhmän jäsenille ei nimetä varahenkilöitä.

Tieto nimeämisestä tulee lähettää maakunta -kuntayhtymän kirjiaan 30.9.2011 mennessä.

Lisätietoja asiasta antavat hallintojohtaja Kalevi Yliniemi, puh. 044 710 1767 ja va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta nimeää keskuudestaan lautakunnan edustajaksi hoivapalveluiden kilpailuttamisen arvioinnin ja osaamisen kehittämisen työryhmään sekä nais- että miesehdokkaan ja asettaa heidät ensisijaisjärjestykseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen ja nimesi ensisijaiseksi edustajaksi Anni-Inkeri Törmäsen ja toissijaiseksi edustajaksi Kari Nikulaisen.

Kainuun Työterveys -liikelaitoksen johtokunta	§ 30	17.08.2011
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 292	07.09.2011
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 315	28.09.2011

Kainuun Työterveys -liikelaitoksen 01.01.2012 voimaan tulevan asiakashinnaston hyväksyminen

KTTJK § 30

Kainuun Työterveys -liikelaitoksen asiakashinnaston tarkistus on tehty viimeksi 01.04.2011. Kohonneiden kustannusten vuoksi on syytä tehdä 5 %:n korotus hintoihin, liite 2. Työnantajille on ilmoitettava asiakashintojen korotus kaksi (2) kuukautta ennen niiden voimaantuloa.

Toimitusjohtajan ehdotus:

Johtokunta hyväksyy 01.01.2012 voimaan astuvan Kainuun Työterveys -liikelaitoksen asiakashinnaston ja toimittaa sen sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyttäväksi.

Kainuun Työterveys -liikelaitoksen johtokunta:

Johtokunta hyväksyi 01.01.2012 voimaan astuvan Kainuun Työterveys -liikelaitoksen asiakashinnaston ja toimittaa sen sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyttäväksi.

STLTK § 292

Liitteenä on Kainuun Työterveys -liikelaitoksen omalta osaltaan hyväksymä ja sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyttäväksi toimitama 1.1.2012 voimaan astuva asiakashinnasto.

Liite nro: 1

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy liitteen mukaisen Kainuun Työterveys -liikelaitoksen johtokunnan esittämän asiakashinnaston 1.1.2012 alkaen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Kaisa Tolonen ilmoitti esteellisyytensä ja poistui kokoikseta tämän asian käsittelyn ajaksi klo 11:54-12:03. Esteellisyysperusteena oli osallisuusjääviys.

Keskustelun kuluessa va. sosiaali- ja terveysjohtaja esitti asian siirtämistä seuraavaan kokoukseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi asian siirtämisen seuraavaan kokoukseen.

KTTJK § 30

Kainuun Työterveys -liikelaitoksen asiakashinnaston tarkistus on tehty viimeksi 01.04.2011. Kohonneiden kustannusten vuoksi on syytä tehdä 5 %:n korotus hintoihin, liite 2. Työnantajille on ilmoitettava asiakashintojen korotus kaksi (2) kuukautta ennen niiden voimaantuloa.

Toimitusjohtajan ehdotus:

Johtokunta hyväksyy 01.01.2012 voimaan astuvan Kainuun Työterveys -liikelaitoksen asiakashinnaston ja toimittaa sen sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyttäväksi.

Kainuun Työterveys -liikelaitoksen johtokunta:

Johtokunta hyväksyi 01.01.2012 voimaan astuvan Kainuun Työterveys -liikelaitoksen asiakashinnaston ja toimittaa sen sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyttäväksi.

STLTK § 292

Liitteenä on Kainuun Työterveys -liikelaitoksen omalta osaltaan hyväksymä ja sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksyttäväksi toimitama 1.1.2012 voimaan astuva asiakashinnasto.

Liite nro: 1

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy liitteen mukaisen Kainuun Työterveys -liikelaitoksen johtokunnan esittämän asiakashinnaston 1.1.2012 alkaen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Kaisa Tolonen ilmoitti esteellisyytensä ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi klo 11:54-12:03. Esteellisyysperusteena oli osallisuusjääviys.

Keskustelun kuluessa va. sosiaali- ja terveysjohtaja esitti asian siirtämistä seuraavaan kokoukseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi asian siirtämisen seuraavaan kokoukseen.

STLTK § 315

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautaunta hyväksyy liitteen mukaisen Kainuun Työterveys -liikelaitoksen johtokunnan esittämän asiakashinnaston 1.1.2012 alkaen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Kaisa Tolonen ilmoitti esteellisyytensä ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi klo 13:10-13:17. Esteellisyysperusteena oli osallisuusjääviys.

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite nro 1, 7.9.2011: Työterveys -liikelaitoksen hinnasto 1.1.2012

Talentia Kainuu ry:n kannanotto vammaispalvelujen vastuualuepäällikön hakuehtoihin ja sosiaalityöntekijöiden työajan seurantaan

844/16/160/2011

STLTK § 316

Talentia Kainuu ry on lähettänyt 28.7.2011 päivätyn, mm. sosiaali- ja terveyslautakunnalle, kannanoton vammaispalvelujen vastuualuepäällikön hakuehtoihin ja sosiaalityöntekijöiden työajan seurantaan. Kannanotto on liitteenä.

Liite nro: 7

Perhepalvelujohtajat Helena Ylävaara (31.8.2011 saakka) ja Marja-Liisa Komulainen (1.9.2011 alkaen) ovat laatineet seuraavan sisältöisen selvityksen Talentia Kainuu ry:n kannanottoon:

Va. sosiaali- ja terveysjohtaja Esa Ahonen on ottanut perhepalvelujohtaja Helena Ylävaaran esityksestä päätöksellään 23.5.2011 § 66/2005 vammaispalvelujen vastuualuepäällikön virkaan yhteiskuntatieteiden kandidaatti, sosionomi (amk) Anna-Liisa Kainulaisen. Hakijoita virkaan oli 14, heistä pisteytyksen perusteella neljä (4) kutsuttiin haastatteluun ja kolme (3) lopulta haastateltiin. Haastattelijoina toimivat perhepalvelujohtaja Helena Ylävaara ja sosiaalialan erityissuunnittelija Marja-Liisa Komulainen. Valinta oli yksimielinen. Perusteluina olivat mm. vahva kokemus vammaispalvelujen johtamisesta ja hallinnoinnista, johtamistaito ja yhteistyökyky.

Talentia Kainuu ry on lähettänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalle kirjeen 28.7.2011, jossa se vaatii, että perhepalvelupäälliköiden virkojen pätevyysvaatimukset täyttävät jatkossa kelpoisuuslain vaatimukset. (Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettu laki 272/2005). Talentian kirjeessä todettiin, että virkavaali oli tuolloin jo saanut lainvoiman, ja siksi Talentia vaati vammaispalveluihin johtavan sosiaalityöntekijän viran perustamista, millä korvattaisiin vastuualueen päällikön kelpoisuuden vajuus. Kirjeessä esitetään, että vastuualuepäällikön tehtäviin kelpoisuus määrittyy aina sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista säädetyn lain 10 §:n mukaan, eikä kunta tai kuntayhtymä voi itse asettaa omia kelpoisuuksia.

Vammaispalvelujen vastuualuepäällikön alaisuudessa on noin 290 työntekijää. Suurin osa (noin 280) henkilökunnasta toimii kehitysvammahuollon laitos-, asumis- ja avopalvelujen piirissä, ja heillä on erilaisia sosiaalihuollon ja terveydenhuollon koulutuksia. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja suorittaa yhteensä kahdeksan (8) työntekijää, joista kolmella on sosiaalityöntekijän vakanssi. Vammaispalvelulain mukaiset asumispalvelut maakunta-kuntayhtymä os-

taa kokonaisuudessaan, ja vanhusten ja vammaisten ostopalvelut on organisoitu keskitetysti. Vammaispalveluista vastanneella perhepalvelupäälliköllä ei ole ollut sosiaalityöntekijän pätevyyttä aiemminkaan, vaan ennen maakunta-kuntayhtymän perustamista hän oli toiminut yhden Kainuun kunnan sosiaalijohtajana ja koulutukseltaan hän on yhteiskuntatieteiden maisteri, jolla pääaineena on sosiaalipoliittika. Nyt valittu Anna-Liisa Kainulainen suorittaa yhteiskuntatieteiden maisterin tutkintoa Kuopion yliopistoon pääaineenaan sosiaalhallintotiede. Hän valmistuu oman kertomansa mukaan lokakuun loppuun mennessä. Yhteiskuntatieteiden kandidaatin ja sosionomin tutkinnon lisäksi hänellä on johtamisen erikoisammattitutkinto ja vammaielishoitajan tutkinto.

Kainuun maakunta -kuntayhtymässä vastuualuepäällikön virkoja on kaikilla tulosalueilla, ja heillä on mitä moninaisimpia koulutuksia. Perhepalvelujen tulosalueellakin on sekä kelpoisuuslain 10 §:n että lääketieteen lisensiaatin pätevyyden omaavia vastuualuepäälliköitä. Pätevyysvaatimukset onkin määritelty hyvin avarasti, jotta on mahdollista valita erilaisiin tehtäviin kulloinkin vaatimukset parhaiten täyttävät henkilöt. Kainuun maakunta -kuntayhtymän hallintosäännön liitteessä vain tulosaluejohtajien pätevyysvaatimuksiksi on määritelty ylempi korkeakoulututkinto. Tosin pätevyysvaatimuksia ollaan parhaillaan tarkistamassa.

Vammaispalvelujen vastuualuepäällikön tehtävä on puhtaasti hallinnollinen tehtävä, mutta sen vastuut eivät ulotu likikään koko sosiaalihuollon kenttään: lasten, aikuisväestön ja vanhusten sosiaalipalvelut ovat sen ulkopuolella. Kelpoisuuslain soveltamisohjeissa todetaan päivähoiton osalta, että kun tehtävä ei sisällä ammatillista ohjausta eikä välitöntä asiakastyötä, kelpoisuutena voi olla soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai myös muu koulutus. Nykyisessä kelpoisuuslaissa on aiempaan verraten painotettu alan tuntemusta ja johtamistaitoa, jotka tässä kyseisessä valinnassakin olivat avainasemassa johtuen mm. siitä, että vammaispalvelujen vastuualuepäällikön kanssa lähes samanaikaisesti siirtyi toisiin tehtäviin hänen alaisistaan vammaispalvelupäälliköistä (kehitysvammahuollosta) kaksi eli puolet vammaispalvelupäälliköistä. Valitulla oli vahvaa kokemusta sekä vammaispalvelulain että erityishuoltolain mukaisten palvelujen johtamisesta hänen aiemmassa työssään. Ennen valintaa oli perhepalvelujohtajalle (koulutukseltaan terveydenhuollon maisteri) valittu jatkaja 1.9.2011 alkaen, jolla on kelpoisuuslain mukainen sosiaalityöntekijän pätevyys. Hän vastaa vammaispalvelujen lisäksi lapsiperheiden sosiaali- ja terveysterveystoimien ja aikuisväestön sosiaalipalveluista Kainuussa. Tältä osin tilanne siis koheni kelpoisuuslain toteutumisen näkökulmasta vammaispalveluissa.

Siinä tapauksessa, että vammaispalvelujen vastuualuepäällikön vakanssi tulkitaan ammatillisiksi johtotehtäviksi, voidaan soveltamisohjeista todeta, että "kelpoisuusehtoja ei sovelleta tilanteissa, joissa sosiaalityöntekijän työnkuva on hyvin itsenäinen, ja esimiehen johtotehtävät ovat sen vuoksi luonteeltaan puhtaasti hallinnollisia... Jos organisaatiossa työskentelee useiden ammattiryhmien edustajia, ei-

kä sosiaalityöntekijällä ole tukenaan sosiaalityön ammatillista johtoa, ulkopuolisen työnohjauksen käyttö on suositeltavaa. " Työnohjauspalveluja Kainuun maakunta -kuntayhtymä on valmis järjestämään ja on järjestänytkin henkilökunnan esittämien tarpeiden mukaan. Vammaispalvelujen vastuualuepäällikkö ei tee asiakaskohtaisia päätöksiä.

Kelpoisuuslain soveltamisohjeissa kohdassa Muut asiakastyön ohjausta edellyttävät johtotehtävät sanotaan, että "asiakkaiden tarpeiden ja toiminnan sisällön suuren vaihtelun vuoksi kelpoisuussäännöksistä on tehty riittävän väljät siten, että kunkin yksikön johtoon voidaan valita siihen parhaiten soveltuvan koulutuksen omaava henkilö" ja että "säännöksen sanamuoto ei estä valitsemasta sosiaalipalvelujen johtotehtäviin henkilöä, jolla on muu soveltuva korkeakoulututkinto."

Vammaispalvelujen vastuualue jakaantuu seudullisten ja keskitettyjen kehitysvammaispalvelujen sekä vammaispalvelulain mukaisten palvelujen tulosityksikköihin. Keskitettyjen ja seudullisten kehitysvammaisten palvelujen tulosityksiköillä on omat vammaispalvelupäällikkönsä, mutta vammaispalvelulain mukaisten palvelujen tulosityksiköllä ei ole sellaista ollut, koska se on henkilökuntamäärältään huomattavasti muita pienempi (yhteensä Kainuussa tällä hetkellä 8 työntekijää). Talentian esitys johtavasta sosiaalityöntekijästä on ajankohtainen, sillä Kainuun maakunta -kuntayhtymässä on keskusteltu vammaispalvelujen vastuualuepäällikön tehtävien selkiyttämistä jo keväällä 2011 mm. niin, että vpl-palvelujen tulosityksikköön valittaisiin joku olemassa olevista sosiaalityöntekijöistä tiimivastaavaksi, jolla tulee olla kelpoisuuslain mukainen sosiaalityöntekijän pätevyys. Asia viedään sosiaali- ja terveyslautakuntaan viimeistään lokakuussa 2011.

Lisätietoja asiasta antavat perhepalvelujohtaja Marja-Liisa Komulainen puh. 08 6155 4242, 044 750 2424 ja va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi edellä olevan Talentia ry:lle annetun perhepalvelujohtaja Helena Ylävaaran ja perhepalvelujohtaja Marja-Liisa Komulaisen laatiman selvityksen Talentia ry:n kannanottoon vammaispalvelujen vastuualuepäällikön hakuehtoihin ja sosiaalityöntekijöiden työajan seurantaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite nro 7, 28.9.2011: Talentia ry:n kannanotto

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 157	27.04.2011
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 317	28.09.2011

Valtuustoaloite: Psykiatrian resurssitarve/lääkäritilanne ja osasto 12 käyttö potilaiden säilönä, kun laitospaikkoja ei ole, vaikka tarve on välitön

STLTK § 157

Maakuntavaltuuston pöytäkirjaan merkittiin 28.3.2011 § 20 valtuutettu Merja Kyllösen esittämä ja Vesa Kaikkosen, Aki Räisänen, Raili Myllylän, Martti Seppäsen, Marko Niskasen ja Mauri Piiraisen allekirjoittama seuraavan sisältöinen valtuustoaloite:

"Psykiatrisen hoidon resurssien tilanne on selvitettävä niin hoitaja- ja lääkäritilanteen, kuin laitospaikkojenkin akuutin tarpeen osalta. Arjen työssä viestit psykiatrian resurssitilanteesta ovat syystäkin pysäyttäneet päättäjän. Tarve apuun kasvaa koko ajan ja toimijat uupuvat itsekkin työpaineen alla. Emme voi jättää huomiotta tilannetta, jossa esimerkiksi osasto 12:sta on sijoitettuna potilaita, joiden paikka ei siellä ole. Valitettavasti ei vaan ole laitospaikkoja, joihin ihmisiä sijoitettaisiin, kun paikat ovat tilastomittareiden mukaan pitäneet ajaa alas, huolimatta siitä mitä on tarve arjessa. Ei voi olla niin, että dementikkoja ja aivovammasta kärsiviä ihmisiä säilötään psykiatrian suljetulla osastolla, koska paikkaa mihin ihminen voitaisiin turvallisesti lähettää jatkohoitoon, ei ole. Tämä ei ole oikein hoidettavia, muttei myöskään osastoilla työskenteleviä kohtaan. Psykiatrian suljettua osastoa on käytettävä ensisijaisesti siihen tarpeeseen, mihin toiminta on suunniteltu ja henkilöstö koulutettu, eikä potilaiden säilöntään tilanteessa, jossa on selkeä puute turvallisista ja asiantuntevista laitospaikoista. Kaikista meistä ei ole hoidon jälkeen palaamaan omaan kotiin, vaikka omassa kodissa asumisesta on tehtykin tämän yhteiskunnan uusi ikoni. Osa meistä sairastuttuaan tarvitsee turvallisen uuden kodin laitoksessa tai muussa hoivapaikassa, mutteivät säästötoimet voi mennä niin pitkälle, että ihmisille järjestetään vain "säilöntäpaikka", kun ei muutakaan ole. Edellytämme maakuntahallitukselta välittömiä toimia, jotta psykiatrian resurssitarve selvitetään, puutteet korjataan ja tarvittavat laitospaikat ryhdytään järjestämään ihmisille, jotka eivät kuulu, hoitopaikan puutteessa "säilöön" suljetulle osastolle."

Lisätietoja asiasta antavat terveysjohtaja Mauno Saari
puh. 08 6156 2000, 044 797 0200 ja sosiaali- ja terveysjohtaja Tuomo Pääkkönen, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse
etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tässä vaiheessa tiedoksi "Psykiatrian resurssitarve/lääkäritilanne ja osasto 12 käyttö potilaiden säilönä, kun laitospaikkoja ei ole, vaikka tarve on välitön" -valtuustoaloitteen ja lähettää asian virkamiesvalmisteluun.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

STLTK § 317

Aikuisten mielenterveyspalvelut/psykiatrian poliklinikka va. vastuualuepäällikkö, va. ylilääkäri Juha Luukisen selvitys 28.3.2011 tehdyn psykiatrian resursseja koskevan valtuustoaloitteen johdosta:

Maakuntavaltuuston pöytäkirjaan on merkitty 28.3.2011 20 § valtuustoaloite. Aloitteen mukaan psykiatrisen hoidon resurssien tilanne hoitajien, lääkäreiden ja akuuttien laitospaikkojen osalta on selvitettävä. Aloitteessa katsotaan avun tarpeen kasvavan koko ajan, toimijoiden uupuvan työpaineeseen ja akuuttipsykiatrian osastolle sijoitettavan potilaita, joiden hoitopaikka ei ole siellä. Aloitteessa on erityisesti kiinnitetty huomiota dementia- ja aivovammapotilaiden turvallisten jatkohoitoa paikkojen puuttumiseen. Aloite ilmaisee huolen akuuttipsykiatrian osaston joutumisesta "säilöntäpaikaksi" säästötoimien vuoksi.

Valtuustoaloitteen ilmaisema kiinnostus ja huoli psykiatrian toimintaresursseista on myönteinen asia. Tuore Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisema raportti (6/2011) Kansallinen mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2009 - 2015 kokoaa paljon tietoa nykyisestä mielenterveyden häiriöiden esiintyvyydestä, hoidosta ja antaa myös selkeitä ehdotuksia mielenterveys- ja päihdetyön kehittämiseksi. Raportin mukaan mielenterveyden häiriöt aiheuttavat paljon kärsimystä ja niistä koituu yhteiskunnalle suuria taloudellisia seuraamuksia. V.2010 työkyvyttömyyseläkkeen saajista 38 %:lla pääasiallisena syynä oli mielenterveyden häiriö, luku on ollut tasaisesti kasvava, tosin kasvu näyttää hidastuneen 2000-luvulla. Uusista työkyvyttömyyseläkkeistä noin 30 % on myönnetty mielenterveyden häiriöiden perusteella, tämä osuus on pysynyt tasaisena koko 2000-luvun kasvetuaan siihen saakka. Käytävissä olevien tietojen valossa mielenterveyden häiriöiden esiintyvyys Suomessa ei ole lisääntynyt, häiriöitä on kuitenkin paljon. Terveys 2000 -tutkimuksen mukaan 6,5 % suomalaisista aikuisista on sairastanut masennusjakson viimeisen vuoden aikana, ahdistuneisuushäiriöistä on samana aikana kärsinyt 4 %. Psykoosiin elämänsä aikana sairastuu 3,5 % suomalaisista. Alkoholiriippuvuus on 6,5 %:lla miehistä ja 1,4 %:lla naisista, alkoholin kokonaiskulutuksen lisääntyminen 2000-luvulla yli 15 %:lla on näkynyt monenlaisten alkoholihaittojen yleistymisenä. Vanhempien päihdeongelmista kärsivien lasten pahoinvointi näkyy lastensuojelun tarpeen lisääntymisenä, nuorten päihteiden käyttö näyttää johtaneen päihteitä runsaasti käyttävien nuorten syrjäytymiskehityksen syvenemiseen. Alkoholin pitkäaikaiseen käyttöön liittyvät sairaudet ja kuolemat ovat lisääntyneet, vuosittain kuolee alkoholiin liittyviin sairauksiin, myrkytyksiin, tapaturmiin tai väkivaltaan lähes 3000 suomalaista. THL:n tietojen mukaan viime vuosina psykiatrisissa sairaa-

loissa Suomessa on hoidettu hieman yli 30 000 kansalaista vuosittain ja psykiatrisiin asumispalveluihin on sijoittunut yli 7000 ihmistä. Päihdehuollon asumispalveluja on käyttänyt lisäksi lähes 7000 ihmistä.

THL:n raportissa esitetään mielenterveys- ja päihdetyön kansalliset kehittämislinjaukset vuoteen 2015 saakka. Mielenterveys- ja päihdetyön kehittämistä tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena. Keskeisiä osa-alueita ovat 1. asiakkaan aseman vahvistaminen, 2. edistävän ja ehkäisevän työn osuuden lisääminen, 3. palveluiden toiminnallisen kokonaisuuden kehittäminen ja 4. ohjauseinojen tehostaminen. Mielenterveys- ja päihdeongelmaisten yhdenvertaisuutta palveluihin pääsyssä ja palveluiden saamisessa vahvistetaan, näihin ongelmiin tulee suhtautua samalla vakavuudella kuin muihinkin terveysongelmiin. Hoitoon pääsy tulee järjestää matalalla kynnyksellä joustavasti. Kokemusasiantuntijat ja vertaistoimijat otetaan mukaan mielenterveys- ja päihdetyön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Kehittämistyössä ja palveluissa tunnistetaan ja ehkäistään mielenterveys- ja päihdeongelmien siirtyminen yli sukupolvien. Mielenterveys- ja päihdepalvelut järjestetään avo- ja peruspalveluja painottavana, asiakkaan kannalta joustavasti toimivana kokonaisuutena lisäämällä päivystyksellisiä, liikkuvia ja konsultaatiopalveluja, jolloin laitospaikkojen tarve vähitellen vähenee. Psykiatrisen sairaalahoidon toimii tulevaisuudessa yleissairaaloitten yhteydessä. Lasten- ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyö toteutetaan ensisijaisesti lasten- ja nuorten arkisissa elinympäristöissä, kuten kodissa, päivähoidossa tai koulussa ja erikoispalvelut järjestetään tätä tukemaan. Ikääntyvien mielenterveydenhäiriöiden ja päihdeongelmien ehkäisyyn panostetaan, hoitoa tehostetaan ja kehitetään ikääntyneille sopivia hoitomuotoja.

Osa mielenterveys- ja päihdetyön kansallisten kehittämislinjausten suosituksista on Kainuun mielenterveyspalveluissa jo asteittain toteutettu kuluneiden 20 vuoden aikana. V.1990 aikuispsykiatrisen sairaala toimi Salmijärvellä, 1990-luvun puoliväliin mennessä akuuttipsykiatriset osastot muuttivat yleissairaalan yhteyteen ja kuntoutusosastot Kuusankosken palvelukeskuksen alueelle. Muuton yhteydessä sairaansijojen määrä väheni 145:stä 86:een ja osastojen määrä 9:stä 6:een. Mainittuna aikana oli valtakunnallisesti tavoitteena psykiatristen sairaansijojen vähentäminen. Samanaikaisen taloudellisen laman aikana avohoidon resurssien lisäämistä ei tapahtunut valtakunnallisesti samassa suhteessa sairaansijojen vähentämisen kanssa. Kainuussa oleellinen avohoidon kehittäminen ja resurssien lisääminen oli tapahtunut 1980-luvun puolella. 1990-luvun puolivälin jälkeen mielenterveyspalvelujen hoitojärjestelmä pirstaloitui johtuen psykiatrisen avohoidon kunnallistamisesta. Aikuispsykiatristen sairaansijojen määrä väheni v.2001 76:een 10-paikkaisen nuorisopsykiatrisen osaston aloittaessa toimintansa, muutos toteutettiin järjestämällä uudelleen viiden jäljelle jääneen aikuispsykiatrisen osaston toimintoja. 1990-luvun muutoksen yhteydessä Kainuuseen perustettiin useita yksityisiä palvelukoteja, joihin kunnat sijoittivat aiemmin sairaala-hoidossa olleita pitkäaikaisspotilaita. Vuoden 2005 alussa yksityisissä palvelukodeissa asui n. 95 henkilöä. Kai-

nuun maakunta - kuntayhtymän aloittaessa toimintansa aikuispsykiatrian vastuualueelle annettiin tehtävä vähentää sairaansijojen määrää edelleen. Tämä toteutettiin v.2006 yhdistämällä kaksi keskussairaalan akuuttipsykiatrian osastoa, vähentämällä 10 sairaansijaa ja siirtämällä tässä yhteydessä seitsemän työntekijän työpanos avohoitoon. Nykyisin Kainuun maakunta -kuntayhtymän aikuispsykiatrialla on 66 sairaansijaa, nuorisopsykiatrian osastolla 8 ja lastenpsykiatrian osastolla 8 sairaansijaa. Kansallisen mielenterveys- ja päihdesuunnitelman mukainen tavoite psykiatristen sairaalahoitojen vähentämisestä suhteutettuna Kainuun aikuispsykiatrian sairaansijamäärään tarkoittaa edelleen noin 22 sairaansijan vähentämistä. Tullevaisuudessa v.2015 mennessä omana toimintana Kainuun keskussairaalassa tulisi olla noin 44 aikuispsykiatrista sairaansijaa.

Kansallisen mielenterveys- ja päihdesuunnitelman keskeisiksi teemoiksi nostamia asiakkaan aseman vahvistamista, helposti tavoitettavia joustavia matalan kynnyksen liikkuvia palveluja ja avohoitoa painottavaa joustavasti toimivaa kokonaisuutta on Kainuun Maakunta -kuntayhtymän aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa rakennettu koko maakuntayhtymän toiminnan ajan. Kunnallistamisvaiheen seurauksena pirstaloitunutta psykiatrista hoitojärjestelmää on saatu joustavammin ja asiakkaan kannalta selkeämmin toimivaksi. Aiemmin v.1992 lähtien psykiatrian erikoissairaanhoidossa käynnistynyt psykoosien hoito avohoidon psykoosiryhmällä on laajentunut siten, että kullekin kolmelle seutukunnalle on perustettu psykoosi- ja päivystysryhmä. Psykoosiryhmään asiakas, omainen tai ammattihenkilö saa yhteyden suoraan ilman lähetepakkoa, tarpeenmukaisen hoidon periaatteiden mukaisesti lähiverkosto on mukana hoidon tarpeen arvioinnissa, hoidon suunnittelussa ja hoidon toteuttamisessa. Työskentelyssä pyritään joustavuuteen, avohoitopainotteisuuteen, jatkuvuuteen ja avun saamiseen matalalla kynnyksellä. Kuntayhtymän aiempaan verrattuna laajempi ja yhtenäisempi organisaatio on mahdollistanut avohoidon tehostamista, liikkuvien työryhmien muodostamista, henkilöstön työpanoksen siirtämistä sairaalasta avohoitokäynneille ja kotikuntoutukseen. Kainuun maakuntayhtymän aikuispsykiatrian omilla osastoilla toiminnan muutosten avulla sairaalahoitopäivät vähenivät vuodesta 2004 vuoteen 2009 yli neljäosalla eli 27 %:lla. Yksityisissä palvelukodeissa asuu edelleen (v.2011) n. 95 henkilöä, kevyempään tukiasumiseen on palvelukodeista siirtynyt vain yksittäisiä kuntoutujia.

Edellä kuvatusta sairaalahoitopäivien vähennyksestä huolimatta vertailussa muihin sairaanhoitopiireihin Kainuun sairaanhoitopiirin lasten, nuoriso- ja aikuispsykiatrian osastoilla sekä muualla kuten valtion mielisairaaloissa toteutuu väkilukuun suhteutettuna eniten sairaalahoitopäiviä ja sairaalahoitajaksoja, sen sijaan vähiten tahdotaan riippumattomaan hoitoon lähettämistä ja vähiten pakkotoimien tarvetta sairaalahoidon aikana. Valtion mielisairaaloissa THL:n kriminaalipäätöksellä tai vaikeahoitoisuuden ja vaarallisuuden vuoksi hoidettavana olevien kainuulaisten määrä on huomattava, syyskuussa 2011 15 potilasta. Valtion mielisairaaloissa hoito toteutetaan tahdostaan riippumatta, hoito tilastoituu Kainuun sairaanhoitopiirin em.

tietoihin.

Valtuustoaloitteessa esille otetut dementia- ja aivovammapotilaat ovat suhteellisen pieni osa psykiatristen osastojen potilaista. Dementiapotilaat joutuvat yleensä psykiatriselle osastolle ainoastaan tilanteissa, jolloin potilaiden todellisuuden tajun häiriintyminen, harhausuus ja/tai käytöshäiriöt ovat niin vaikeita, ettei hoitoa pystytä turvallisesti toteuttamaan muissa terveydenhuollon yksiköissä. Näiden potilaiden hoidossa yhteistyö maakunta -kuntayhtymän geriatrien kanssa toimii kiitettävästi. Geriatri osallistuvat potilaiden tilanteen perusselvittelyyn ja sairauden diagnostisten tutkimusten järjestämiseen. Psykiatrisen osastojakso saattaa olla tarpeen esim. kuvantamis- ja laboratoriotutkimusten toteuttamiseksi sairaalaloissa muuten vaikeasti hallittavissa tilanteissa. Osa diagnostisoiduista dementiapotilaista on tarvinnut psykiatrisen osaston hoitojaksoa käytöshäiriöiden rauhoittamiseksi ja soveltuvan jatkohoitopaikan järjestämiseksi. Dementiapotilaiden hoitotaksot kestävät yleensä useita viikkoja, jatkohoito geriatrian ja SAS-työryhmän toimenpitein on potilaille järjestynyt. Aivovammapotilaiden määrä psykiatrisessa hoidossa on selvästi dementiapotilaita vähäisempi, ainoastaan muutamia yksittäisiä potilaita vuodessa. Psykiatriseen hoitoon on tällöin yleensä johtanut käytöshäiriöt, realiteetin tajun puutteellisuus, itseä tai muita vaarantavana käyttäytyminen. Vaikeahoitoisten aivovammapotilaidenkin jatkohoitopaikat ovat vammaispalveluiden kautta aikanaan järjestyneet. Em. pienten potilasryhmien osalta aiemmissä selvityksissä on todettu, ettei ole tarkoituksenmukaista eikä taloudellisesti järkevää ryhtyä perustamaan erillistä hoitoyksikköä potilaiden epäsäännöllisen ja jaksottaisen hoidon tarpeen perusteella. Aikuispsykiatrian ja geriatrian kesken muutamia vuosia sitten sovittu yhteistyö dementiapotilaiden hoidossa on toiminut kiitettävästi.

Koko Kainuun erikoissairaanhoidossa syksyllä 2011 alkava arviointi- ja suunnitteluprosessi pitää sisällään myös psykiatriset toiminnot ja toiminnalliset muutokset. Edellä mainittu tavoite vähentää sairaansijojen määrää 1/3:lla on suunniteltu toteutettavan järjestämällä psykiatrisen osastohoidon palvelut uudelleen ja tehostamalla edelleen avohoitoa. Osastotoiminnot on suunniteltu järjestettävän akuuttipsykiatriseksi osastoksi, vaikeahoitoisten osastoksi ja kahdeksi kuntoutusosastoksi. Kuntoutusosastopaikkojen vähentämiseen pyritään perustamalla ympärivuorokautinen kuntoutuskoti. Lisäksi suunnitellaan päihdekuntoutusyksikön perustamista. Suunnitteilla on myös perustaa vanhuspsykiatriaan perehtyvä psykogeriatrisen työryhmä avohoidon konsultaatioiden kehittämiseksi. Avohoidossa panostetaan liikkuviin työryhmiin, kotikuntoutuksen ja ryhmätoimintojen lisäämiseen, välimuotoisten palvelujen kuten kuntoutuskotien ja kuntoutuskurssien kehittämiseen. Erikoissairaanhoidon suunnitteluprosessin aikana edellä kuvattuihin toiminnallisiin muutoksiin on kytkettävä suunnitelma tarpeenmukaisten tilojen järjestämisestä uudis- tai korjausrakentamisen kautta. Nykyisin mielenterveys- ja päihdetyötä tehdään enimmäkseen muuhun käyttöön suunnitelluissa ja vain muokatuissa tiloissa osin epätarkoituksenmukaisesti sijoitettuna. Valtuustoaloitteessa esille otetut kysymykset tulevat ratkaistavaksi erikoissai-

raanhoidon suunnitteluprosessin yhteydessä.

Lisätietoja asiasta antavat terveystohtori Mauno Saari
puh. 08 6156 2000, 044 797 0200 ja va. sosiaali- ja terveystohtori
Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse
etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveystohtorin ehdotus:

Sosiaali- ja terveystohtori päättää antaa edellä olevan va. vastualuepäällikkö, va. ylilääkäri Juha Luukisen laatiman selvityksen vastauksena maakuntavaltuutettu Merja Kyllösen tekemään ja kunnan valtuutetun allekirjoittamaan "Psykiatrian resurssitarve/lääkärityö ja osasto 12 käyttö potilaiden säilönä, kun laitospaikkoja ei ole, vaikka tarve on välitön" -valtuustoaloitteeseen.

Sosiaali- ja terveystohtori:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 232	29.06.2011
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 318	28.09.2011

Suomussalmen iltapäivystyksen järjestäminen

STLTK § 232

Ylä-Kainuun arki-iltapäivystys on järjestetty Suomussalmen terveysasemalla maanantaista - perjantaihin. Päivystyksen lääkäri työstä on vastannut Suomussalmen terveysaseman lääkärit. Suomussalmen lääkäri tilanne on ollut huono jo pidempään ja elokuusta alkaen lääkärtilanne entisestään huononee. Seitsemästä lääkärin virasta on täytetty elo-syyskuun aikana 3-4. Huonosta lääkärtilanteesta johtuen päivystyskuormitus tulee olemaan virkalääkäreille kohtuuton. Virkalääkärit vastaavat virkatyönään Suomussalmen terveyskeskussairaalan toiminnasta (40 sairaansijaa), virka-aikaisesta lääkärin vastaanotto- ja päivystystoiminnasta ja vanhustalveluiden lääkäri-työpanoksesta.

Suomussalmen vastaanotolla hoitohenkilökunnan määrä on toimintaan nähden minimaalinen, toiminnan muutoksista ja sairaankuljetuksen lisääntyneistä hälytyksistä johtuen. Sairaankuljettajaresurssit ovat vähenevässä määrin olleet vastaanoton käytettävissä. Hoitohenkilökunnan vajetta on aiheuttanut myös puute koulutetuista sijaisista.

Asian valmistelussa on huomioitu myös työterveyshuollon esiin nostamat muutostarpeet. Työterveyshuolto suosittaa joko lisäämään henkilöstön määrää tai vaihtoehtoisesti harkitsemaan terveyskeskuksen vastaanottoaikojen rajaamista/lyhentämistä.

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveysjohtaja Esa Ahonen, puh. 0500 686 024 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Arki-iltapäivystyksen aukioloaikaa supistetaan siten, että päivystys toimii elo- syyskuun aikana ma - pe 15.30 - 18.00.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

STLTK § 318

Tilanne ei ole olennaisesti parantunut edellä kerrotusta.

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Pöytäkirjan tarkastajat:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää jatkaa Suomussalmen terveysaseman arki-iltapäivystyksen supistettua aukioloaikaa siten, että päivystys toimii loka-joulukuun aikana ma - pe 15.30 - 18.00.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

_____

Coronaria Hoitoketju Oy

STLTK § 319

Kuhmon terveysaseman vastaanoton toiminnasta on vastannut 1.4.2009 alkaen Coronaria Hoitoketju Oy.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunta on käsitellyt Kuhmon terveysaseman vastaanoton toimintaa kokouksissaan 10.2.2010, 26.5.2010, 16.6.2010 ja 8.9.2010 sekä 6.4.2011.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on katsonut, ettei Kuhmon terveysaseman vastaanotolla toteutunut lääkäreiden työpanos vastaa Coronaria Hoitoketju Oy:n jättämässä tarjouksessa ilmoitettua. Kokouksissaan 26.5.2010 ja 16.6.2010 lautakunta on edellyttänyt lääkäriyöpanoksen saattamista jätettyä tarjousta vastaavaksi.

Kokouksessaan 08.09.2010 lautakunta on saanut Coronaria Hoitoketju Oy:ltä selvityksen 1.5.2010-30.8.2010 vallinneesta tilanteesta. Lautakunta on hyväksynyt Coronaria Hoitoketju Oy:n antaman selvityksen muilta osin, mutta ei ole hyväksynyt kandidaattityövoiman käyttöä. Lisäksi lautakunta on pitänyt 1.5.2010-31.8.2010 vallinnutta tilannetta ehdottomana minimivaatimuksena ja edellyttänyt tilanteen säilyvän vähintään tällä tasolla jäljellä olevan sopimuskauden ajan.

Kokouksessaan 6.4.2011 lautakunta on saanut Coronaria Hoitoketju Oy:ltä selvityksen Kuhmon terveysasemalla 1.9.2010- 31.1.2011 toteutuneesta lääkäriyöpanoksesta.

Selvityksestä käy ilmi, että virka-aikana Kuhmon terveysasemalla toteutunut lääkärein kokonaistyöpanos puheena olevana aikana on ollut 3.355 tuntia. Työpanos on jakautunut lääkäreiden koulutuksen ja pätevyyden suhteen seuraavasti: Erikoislääkäreiden osuus 22 %, täyslaillistettujen lääketieteen lisensiaattien osuus 0 %, perusterveydenhuollon lisäkoulutusta suorittavien lääketieteen lisensiaattien osuus (ns. eurolääkärit 1.5.2011 saakka) 68 % ja lääketieteen kandidaattien osuus 10 %. Keskimäärin kokonaistyöpanos vastaa 4.12 lääkärin työpanosta. Jos kokonaistyöpanoksesta poistetaan lääketieteen kandidaattien osuus, vastaa toteutunut työpanos 3.7 lääkärin työpanosta.

Coronaria hoitoketjun toiminta vastaa tältä osin Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunnan 8.9.2010 edellyttämää myös siinä tapauksessa ettei 10 %:n kandidaattityövoiman osuutta otettaisi laskennassa huomioon. Seuranta-aikana on seitsemän lääkäriä vastannut 90 %:sta toteutuneesta työpanoksesta.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän potilasasiamies on kiinnittänyt huomiota Coronaria Hoitoketju Oy:n toimintaan liittyen viiveisiin muistutus, kantelu- ja potilasvahinkoasioiden hoitamisessa. Coronaria

Hoitoketju Oy:tä on kehoitettu saattamaan toimintansa tältä osin asianmukaiseksi seurantaryhmän kokouksissa 20.10.2010 ja 28.2.2011. Kainuun maakunta -kuntayhtymän potilasasiamieheltä saadun tiedon mukaan muutosta asiassa ei ole tapahtunut maaliskuuhun 2011 mennessä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 6.4.2011, että Coronaria Hoitoketju Oy:n vastaanotto toiminta jatkuu vähintään nykyisellä tasolla laadullisesti ja määrällisesti. Lisäksi lautakunta edellytti, että muistutus, kantelu ja potilasvahinkoasioiden osalta toiminta saatetaan välittömästi kuntoon. Lautakunta päätti myös, että tilannetta tarkastellaan uudelleen 29.6.2011 kokouksessa.

Kuhmon terveysaseman vastaanoton toiminnan seurantaryhmän kokous on pidetty 13.9.2011. Coronaria Hoitoketju Oy on toimittanut seurantaryhmälle tiedot Kuhmon terveysaseman lääkäriyöpanosta aikavälillä 1.5.2011-31.8.2011 koskevat tiedot sekä Coronaria Hoitoketju Oy:n käytössä olevat ohjeet muistutus- kantelu- ja potilasvahinkoasioiden käsittelystä siltä osin kuin ne koskevat Kuhmon terveysaseman toimintaa.

Seurantaryhmälle toimitettujen tietojen perusteella on Kuhmon terveysaseman virka-aikainen lääkäriyöpanos aikavälillä 1.5.-31.8.2011 ollut yhteensä 3.001,7 tuntia. Erikoislääkäreiden osuus työpanoksesta on ollut 24.5%, lääketieteen lisensiaattien osuus 23,4 % ja lääketieteen kandidaattien osuus 52.1 %. Iltapäivystyksessä on erikoislääkäreiden osuus ollut 14.7 %, lääketieteen lisensiaattien osuus on ollut 27.8% ja lääketieteen kandidaattien osuus vastaavasti 57.5%.

Kuhmon terveysasemalla on seuranta aikana viikkotasolla tarkastellen työskennellyt keskimäärin 1.14 erikoislääkäreitä, 1.08 lääketieteen lisensiaattia ja 2.42 lääketieteen kandidaattia.

Lääkäreiden koulutus- ja kokemusjakauman osalta seuranta-ajan tilanne ei vastaa sitä mitä Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunta on päätöksissään 8.9.2010 ja 6.4.2011 edellyttänyt.

Coronaria Hoitoketju Oy:n seurantaryhmälle esittämä ohjeistus menettelytavoista muistutus- kantelu ja potilasvahinkoasioiden käsittelyssä sisältää lukuisia puutteita ja epätasaisuuksia. Näiden osalta seurantaryhmä on pyytänyt Kainuun maakunta -kuntayhtymän potilasasiamiestä tarkistamaan ohjeistuksen ja toimittamaan korjausesityksensä Coronaria Hoitoketju Oy:lle toimenpiteitä varten. Korjattu ohjeistus käsitellään seurantaryhmän kokouksessa marraskuussa 2011.

Lisätietoja asiasta antavat terveysjohtaja Mauno Saari puh. 08 6156 2000, 044 797 0200 ja va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveystoimintajohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta edellyttää Coronaria Hoitoketju Oy:n saattavan Kuhmon terveystaseman lääkärityöpanoksen välittömästi lautakunnan kokouksissaan 8.9.2010 ja 6.4.2011 edellyttämälle tasolle.

Selvitys Kuhmon terveystasemalla työskennelleiden lääkäreiden toteutuneesta työpanoksesta ja käytetyn kandidaattityöpanoksen osuudesta aikavälillä 1.9.-31.10.2011 on toimitettava sosiaali- ja terveystoimintalautakunnalle siten, että se on lautakunnan käytettävissä 9.11.2011. Selvitykseen on liitettävä sitova ja täsmällinen suunnitelma jäljellä olevan sopimuskautena toteutuvasta lääkärityöpanoksesta Kuhmon terveystasemalla.

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän ryhmäkodeissa asuivilta kehitysvammaisilta asukkailta perittävä aterian hinta 1.8.2011 alkaen

STLTK § 320

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 08.06.2011 §:ssä 207 päättänyt, että Kainuun maakunta -kuntayhtymän ryhmäkodeissa asuivilta kehitysvammaisilta peritään kuntien ruokapalveluista ostetuista aterioista vain elintarvikkeiden osuus siinä suhteessa kuin he ovat aterioita syömässä.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän omissa ryhmäkodeissa on kahdenlaista käytäntöä aterioiden valmistuksessa ja maksun perinnässä: ateriat on valmistettu itse tai ateriat on ostettu kuntien ruokapalvelusta. Kun ruoka on tehty ryhmäkodissa, asukkailta perittävät kustannukset ovat muodostuneet vain elintarvikkeiden hinnasta. Elintarvikekustannukset on jaettu kuukausittain asiakkaiden kesken. Kun ateriat on ostettu ruokapalvelun kautta, kehitysvammaisilta asukkailta on peritty maksu, johon on sisältynyt aterian valmistuskustannukset ja kuljetuskustannukset. Tämä käytäntö on ollut voimassa 31.7.2011 saakka.

Kehitysvammaisten ryhmäkotien aterioista perittävien maksujen laskutus yhtenäistetään ja muutetaan seuraavasti: Jokaiselle ateriatyypille määritellään yksikkökohtainen hinta (aamupala, lounas, päivällinen, iltapala ja välipala). Laskutuksen pohjana on elintarvikkeet ajalta tammi-kesäkuu 2011. Kustannukset jaetaan aterioiden määrällä, joka sisältää kaikki ateriatyypit. Saatu luku on yhden suoritteen hinta. Laskettaessa eri ateriatyyppien hintaa, käytetään suhdelukuja. Käytetyllä laskelmalla asiakkaat maksavat vain elintarvikkeiden hinnan. Ennalta ilmoitetuista poissaoloista (vähintään viisi päivää) ei peritä ateriamaksua.

Suoritteiden kertoimet ovat:

- aamupala 0,5
- lounas 1
- välipala 0,3
- päivällinen 0,8
- iltapala 0,3

Esityslistan liitteenä ovat yksikkökohtaiset ateriamaksut.

Liite nro: 8

Lisätietoja asiasta antavat perhepalvelujohtaja Marja-Liisa Komulainen, puh. 08 6155 4242, 044 750 2424 Lisätietoja asiasta antaa ja va.sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, että Kainuun maakunta -kuntayhtymän kehitysvammaisten ryhmäkodeissa asuvilta peritään liitteenä olevan laskelman mukaiset maksut 1.8.2011 alkaen. Maksukäytännön toimivuus ja hinnat tarkistetaan tammikuussa 2012.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite nro 8, 28.9.2011: Kehitysvammaisten ryhmäkotien ateriamaksut

Anomus kohdeavustuksen käyttötarkoituksen muuttamiseen/KAPOVA ry

241/21/213/2011

STLTK § 321

Sosiaali- ja terveyslautakunta myönsi 8.6.2011 § 206 Kainuun kansanterveys-, potilas- ja vammaisjärjestöjen yhdistys KAPOVA ry:lle kohdeavustuksena 1.000 euroa markkinakatu tapahtuman kuluihin.

KAPOVA ry on 19.9.2011 saapuneella, puheenjohtaja Janne Vaatovaara-Vannisen allekirjoittamalla, kirjeellä anonut sosiaali- ja terveyslautakunnan 8.6.2011 myöntämän kohdeavustuksen käyttötarkoituksen muutosta.

Kainuun kansanterveys- potilas- ja vammaisjärjestöt KAPOVA ry on saanut myönteisen päätöksen käyttää yhdistyksille tarkoitettua kohdeavustusta 1000 euroa kävelykatu tapahtumaan heinäkuussa, jossa nostettaisiin esteettömyys asiaa esille. Tuo tilaisuus ei valitettavasti toteutunut, koska usea järjestöaktiivi oli oman yhdistyksensä puitteissa kiinni jo kävelykadun esittelypisteissä ja suunniteltu tapahtuma olisi vaatinut 15 hengen panostuksen järjestelyihin.

Anomme nyt mahdollisuutta käyttää tuota avustusta toiseen tarkoitukseen.

Uusi käyttötarkoitus olisi kutsua avoimesti kaikki Kainuun järjestötoimijat ja järjestötoiminnasta kiinnostuneet koolle miettimään yhteistyön mahdollisuuksia KAPOVA ry:n kautta. Avoin kutsu olisi Kotiseutuplussassa, sähköpostina KAPOVA ry:n jäsenyhdistysten puheenjohtajille ja nähtävissä Viestivä Kainuu hankkeen nettisivuilla. Tilaisuus järjestettäisiin Joutenlammen leirikeskuksessa 9.10. klo 13.00 - 17.00. Ohjelmassa olisi KAPOVA ry:n toiminnan esittelyä ja ryhmätyöskentelyä. Ryhmätyöskentelyllä haettaisiin uusia yhteistyön muotoja järjestöjen välille ja kerätään ideoita, joilla kehittää järjestötoimintaa edelleen. Mukaan pääsisi 70 ensimmäiseksi ilmoittautunutta. Avustus kattaisi tilavuokran, ruokailun ja kyydityksistä koituvia kuluja."

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta

- 1) hyväksyy KAPOVA ry:n anomuksen 8.6.2011 myönnetyn kohdeavustuksen käyttötarkoituksen muutoksen ja
- 2) antaa KAPOVA ry:lle luvan käyttää 1.000 euron suuruisen avus-

tuksen 9.10.2011 järjestettävän tilaisuuden kustannuksiin esityksen mukaisesti.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan ilmoitus hintojen tarkistamisesta/Kajaanin Kotiavustusyhdistys ry

STLTK § 322

Kajaanin Kotiavustusyhdistys ry on 28.8.2011 lähettämällään kirjeellä ilmoittanut korottaneensa siivouspalvelumaksujansa ajalle 1.3.-31.12.2011.

Yhdistys on Kainuun maakunta-kuntayhtymän palvelusetelijärjestelmässä ja antaa siivouspalveluja sotiemme veteraaneille.

Yhdistyksen osoite on Uudenkyläntie 54, 87830 Nakertaja.

Yhdistyksen ilmoittama uusi hinta ilman arvonlisäveroa on:
19 euroa/h (entinen hinta 17 euroa/h)

Lisätietoja asiasta antaa maakunnallinen veteraanasiamies Reijo Inget puh. 044-7970310 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Va. sosiaali- ja terveystohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi Kajaanin Kotiavustusyhdistys ry:n ilmoituksen hinnan korotuksesta ajalle 1.3.-31.12.2011.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan ilmoitus hintojen tarkistamisesta/Sotkamon 4H-yhdistys ry

STLTK § 323

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan ilmoitus hintojen tarkistamisesta/Sotkamon 4H-yhdistys ry

Sotkamon 4H-yhdistys ry on ilmoittanut 19.09.2011 saapuneella kirjeellä korottavansa työpalveluhintojaan 01.10.2011 alkaen

Yhdistys on Kainuun maakunta -kuntayhtymän palvelusetelijärjestelmässä ja antaa erilaisia kodinhoitoon, asiointiin ja ulkotöihin liittyviä työpalveluja sotiemme veteraaneille/leskille.

Työpalvelun hinta sotiemme veteraaneille/leskille:

Senioritaloudet **18 €** ilman arvonlisäveroa (ent. 13,11 €)

Lisätietoja asiasta antaa maakunnallinen veteraanasiamies Reijo Inget, puh. 044 797 0310 tai sähköpostitse etunmi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi Sotkamon 4H-yhdistys ry:n ilmoituksen hintojen tarkistamisesta 1.10.2011 alkaen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

_____

Sosiaali- ja terveysministeriö/Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan Pohjois-Suomen alueellinen johtoryhmä

STLTK § 324

Sosiaali- ja terveysministeriö on 5.9.2011 antanut asettamispäätöksen STM066:02/2011 sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan Pohjois-Suomen alueellisesta johtoryhmästä.

Johtoryhmän toimikausi on 5.9.2011-30.4.2015. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma käynnistyy vuoden 2012 alusta (ohjelmakausi 2012-2015). Ohjelmassa määritellään muun muassa ohjelmakauden keskeisimmät sosiaali- ja terveystoiminnat, tavoitteet, kehittämistoiminnan ja valvonnan painopisteet ja niiden toteuttamista tukevat uudistus- ja lainsäädäntöhankkeet, ohjeet ja suositukset sekä valtion sosiaali- ja terveydenhuollon alue- ja keskuhallintoon kohdistuvat, ohjelman toteuttamista koskevat tavoitteet ja toimenpidesuosituksien.

Tavoitteena on tuoda kuntien ja muiden alueellisten toimijoiden näkemykset kansalliseen ohjelman valmisteluun ja edistää kansallisesti sovittujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista alueilla.

Alueellisten johtoryhmien tehtävistä on säädetty valtioneuvoston asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnasta ja alueellisista johtoryhmistä. Alueellisten johtoryhmien tehtävänä on asetuksen 4 §:n mukaan:

1) laatia sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman alueelliset toimeenpanosuunnitelmat, joilla edistetään kansallisten tavoitteiden saavuttamista ja joissa yhteen sovitetaan valtakunnalliset kehittämistyön linjaukset ja johtoryhmän toimialueen kehittämistarpeet;

2) tehdä esityksiä neuvottelukunnalle toimenpiteistä, joilla voidaan edistää kansallisen kehittämisohjelman toimeenpanoa;

3) antaa neuvottelukunnalle lausunto niistä alueensa hankkeista, jotka ovat hakeneet sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain 5 b §:ssä tarkoitettua valtionavustusta sekä

4) hoitaa lisäksi ne tehtävät jotka määrätään erikseen sosiaali- ja terveysministeriön asettamispäätöksessä taikka jotka neuvottelukunta määrää.

Työryhmän organisointi:

puheenjohtajisto:

- puheenjohtaja Sinikka Salo, apulaiskaupunginjohtaja, Oulu
- varapuheenjohtaja Matti Ansala, apulaiskaupunginjohtaja, Rovaniemi

niemi

jäsenet (henkilökohtaiset varajäsenet):

- Liisa Niiranen, perusturvajohtaja, Kemi (henkilökohtainen varajäsen Auvo Kilpeläinen, sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja, Kemijärvi)
- Timo Peisa, terveyskeskuksen johtava lääkäri, Ranua (Ulla Ylläs-järvi, terveyskeskuksen johtava lääkäri, Kolari)
- Vesa Isoviita, perusturvajohtaja Kuusamo (Keijo Koski, va. sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja, Oulu)
- Sinikka Soukka, henkilöstöpäällikkö, Kallion perusturvakuntayhtymä, Ylivieska (Anne Mäki-Leppilampi, perusturvajohtaja Kalajoki)
- Kirsti Ylitalo, johtaja Oulunkaaren kuntayhtymä (Eeva Maarit Valkama, perusturvajohtaja, Liminka)
- Jussi Salminen, sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja, Kokkola (Tarja Oikarinen-Nybacka, peruspalvelujohtaja, Peruspalveluliikelaitos JYTA, Kannus)
- Maire Ahopelto, sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Kainuun maakunta -kuntayhtymä (Marita Pikkarainen, kehittämissuunnittelija, Kainuun maakunta -kuntayhtymä)
- Hannu Leskinen, johtaja, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri (Pasi Parkkila, kehittämissuunnittelija, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri)
- Hannu Pajunpää, johtaja Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri (Eva Salomaa, johtaja, Lapin sairaanhoitopiiri)
- Anne Mustakangas-Mäkelä, kehittämissuunnittelija, Sosiaali- ja terveystoiminnan keskusliitto ry, Oulu (Jussi Kemppainen, toiminnanjohtaja, Oulun seudun settlementti)
- Piia Ruotsala, sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja, Saamelaiskäräjät (Ristenrauma Magga, SámiSoster ry)
- Marja-Leena Kärkkäinen, peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -osaston johtaja, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (Ritva Kauhanen, maakunta-asiantuntija, Lapin liitto)
- Anneli Pouta, osastonjohtaja, Terveystoiminnan ja hyvinvoinninlaitos (Juha Fränti, yksikön päällikkö, Terveystoiminnan ja hyvinvoinninlaitos)
- Petri Kinnunen, johtaja, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, POSKE, Pohjois-Pohjanmaan toimintayksikkö, Oulu (Kaisa Kostamo-Pääkkö, kehittämissuunnittelija, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus POSKE, Lapin toimintayksikkö, Rovaniemi)
- Marja Irtala, pääsihteeri Nuorten ystävät ry (Veli-Pekka Cajan, toimitusjohtaja, Respecta Oy)
- Anneli Pohjola, johtaja, sosiaalitoiminnan laitos, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Lapin yliopisto (Kari Virolainen, johtaja, sosiaali- ja terveystoiminnan yksikkö, Oulun seudun ammattikorkeakoulu)
- Pekka Honkanen, yleislääketieteen professori, Oulun yliopisto, Kainuun maakunta -kuntayhtymä (Sirkka Keinänen-Kiukaanniemi, yleislääketieteen professori, Oulun yliopisto)

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveystoiminnan johtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta merkitsee tiedoksi sosiaali- ja terveystoimintaministeriön 5.9.2011 antaman asettamis päätöksen

STM066:02/2011, jolla se on asettanut sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan Pohjois-Suomen alueellisen johtoryhmän.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto/Kimmo Piironen Oy

964/61/616/2011

STLTK § 325

Kimmo Piironen Oy on pyytänyt sosiaali- terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira) lupaa yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen seuraavasti:

1) Kimmo Piironen Oy c/o Mehiläinen Oy/Lääkärikeskus Helsinki Yksikössä tuotettaviksi palveluiksi esitetään avohoidon lääkäripalveluista lääkärin vastaanottoa. Terveysalan palveluista vastaavaksi johtajaksi esitetään laillistettu lääkäri Heini Maaret Piironen.

2) Kimmo Piironen Oy c/o Suomen Terveystalo Oy/Terveystalo Kamppi Yksikössä tuotettaviksi palveluiksi esitetään avohoidon lääkäripalveluista lääkärin vastaanottoa. Terveysalan palveluista vastaavaksi johtajaksi esitetään laillistettu lääkäri Heini Maaret Piironen.

3) Kimmo Piironen Oy/Oulun seutu Yksikössä tuotettaviksi palveluiksi esitetään terapeuttisesta toiminnasta psykoterapiaa potilaan kotona/asiakkaan tiloissa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kuntien alueella. Terveysalan palveluista vastaavaksi johtajaksi esitetään psykoterapeutti Kimmo Olavi Piironen.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on 7.9.2011 antamallaan päätöksellä VAL-2011-00320/So-35ml myöntänyt Kimmo Piironen Oy:lle luvan yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen seuraavasti:

Kimmo Piironen Oy c/o Mehiläinen Oy/Lääkärikeskus Helsinki ja Kimmo Piironen Oy c/o Suomen Terveystalo Oy/Terveystalo Kamppi

Yksiköissä tuotettaviksi palveluiksi on hyväksytty avohoidon lääkäripalveluista lääkärin vastaanottoa. Terveysalan palveluista vastaavaksi johtajaksi Valvira on hyväksynyt laillistettu lääkäri Heini Maaret Piironen.

Kimmo Piironen Oy/Oulun seutu

Yksikössä tuotettaviksi palveluiksi on hyväksytty terapeuttisesta toiminnasta psykoterapiaa potilaan kotona/asiakkaan tiloissa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kuntien alueella. Terveysalan palveluista vastaavaksi johtajaksi Valvira on hyväksynyt psykoterapeutti Kimmo Olavi Piironen.

Palvelun tuottaja on tehnyt Valviralle ilmoituksen toiminnan aloittamisesta 7.9.2011.

Terveystuotannon palvelujen tuottajan on vuosittain annettava kertomus toiminnastaan Valviralle. Mikäli palvelujen tuottaja muuttaa päätöksessään tarkoitettuja terveydenhuollon palveluja olennaisesti tai lopettaa niiden antamisen, sen on ilmoitettava asiasta kirjallisesti Valviralle. Palveluja annettaessa on toimintayksiköissä oltava toiminnan edellyttämä henkilökunta.

Lupa on merkitty yksityisten palvelujen antajien rekisteriin.

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveystuotannon johtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveystuotannon johtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveystuotannon lautakunta merkitsee tiedoksi sosiaali- ja terveystuotannon lupa- ja valvontaviraston 7.9.2011 antaman päätöksen VAL-2011-00320/So-35ml, jolla se on myöntänyt Kimmo Piironen Oy:lle luvan yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen.

Sosiaali- ja terveystuotannon lautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Lastensuojelua ja perhehoitoa koskevia muutoksia vuosina 2011-2012

STLTK § 326

Sosiaali- ja terveysministeriö on lähettänyt 19.9.2011 päivätyn kuntainfon 6/2011:

Useita lastensuojelua ja perhehoitoa koskevia muutoksia on tullut voimaan tänä vuonna ja tulossa voimaan ensi vuoden alusta.

Vuonna 2011

1. Kunnan on järjestettävä sosiaalihuollon palvelut lastensuojelun sosiaalityöntekijän arvion mukaisesti
2. Perhehoitajan vapaan aikainen sijaishoito voidaan järjestää toimeksiantosopimuksella

Vuoden 2012 alusta alkaen

3. Lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa
4. Perhehoitajan on suoritettava ennakkovalmennus ja hänelle on nimettävä vastuutyöntekijä
5. Velvollisuus ilmoittaa poliisille epäily lapseen kohdistuneesta seksuaalirikoksesta laajenee

Muutokset 2011

1. Kunnan on järjestettävä sosiaalihuollon palvelut lastensuojelun sosiaalityöntekijän arvion mukaisesti

Kunnan on järjestettävä lastensuojelun asiakkaille ne sosiaalihuollon palvelut, jotka lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä on asiakassuunnitelmassa arvioinut välttämättömiksi lapsen tai nuoren terveyden tai kehityksen kannalta. Vuoden 2011 alusta voimaan tullut lastensuojelulain 36 §:n 2 momentti (1380/2010) koskee kaikkia lastensuojelun asiakkaita. Lasten lisäksi myös jälkihuollossa olevien nuorten sekä lasten ja nuorten vanhempien asiakassuunnitelmiin on merkittävä, mitkä palvelut ovat välttämättömiä. (HE 137/2010)

Lapsen ja nuoren terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät tukitoimet

Säännöksessä tarkoitetut tukitoimet on määritelty lastensuojelulain 36 §:n 1 momentissa. Lapsen tai nuoren terveyden tai kehityksen kannalta välttämättömiä voivat olla esimerkiksi lasten päivähoito, kotipalvelu, toimeentulotuki ja ehkäisevä toimeentulotuki, sosiaalityöntekijän antama tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteen selvittämiseen, lapsen taloudellinen ja muu tukeminen koulunkäynnissä, ammatin ja asunnon hankinnassa, työhön sijoittumisessa, harrastuksissa, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisessä sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämisessä, tukihenkilö tai -perhe, lapsen kuntouttamista tukevat hoito- ja terapiapalvelut, perhetyö, koko

perheen sijoittaminen perhe- tai laitoshoidon, vertaisryhmätoiminta sekä loma- ja virkistystoiminta. Edellä mainittujen lisäksi lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä voi arvioida, että jokin muu tukimuoto on lapsen terveyden tai kehityksen kannalta välttämätön. Kunta voi olla velvollinen järjestämään perheelle esimerkiksi siivousapua.

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä voi tehdä lapsen vanhemmille tarvittaessa oman suunnitelman, mutta lapsen kannalta välttämättömät palvelut voidaan merkitä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän arvion perusteella myös vanhemmalle muun palvelun yhteydessä tehtävään suunnitelmaan. Esimerkiksi tehtäessä lastensuojelun asiakasperheelle suunnitelmaa toimeentulotuen myöntämisen yhteydessä on selvitettävä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän näkemys perheen tarpeesta saada apua ja tukea.

Kunnalla on velvollisuus asiakassuunnitelmassa arvioidun palvelun sekä kiireellisen palvelun järjestämiseen

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän asiakassuunnitelmassa tekemä arvio palvelun välttämättömyydestä merkitsee kunnalle velvollisuutta palvelun järjestämiseen. Palvelun järjestämisestä kunnassa vastaava taho on velvollinen huolehtimaan siitä, että asiakas saa palvelun sosiaalityöntekijän arvioiman tarpeen mukaisena ja siinä ajassa kuin sosiaalityöntekijä on arvioinut lapsen terveyden tai kehityksen kannalta välttämättömäksi. Palveluista ja tukitoimista on tehtävä valituskelpoinen päätös, johon on mahdollista hakea muutosta siten kuin kunkin palvelun tai tukitoimen osalta säädetään.

Se, ettei palvelutarvetta ole vielä ehditty merkitä asiakassuunnitelmaan, ei vapauta kuntaa velvollisuudesta järjestää palvelua esimerkiksi kiireellisissä tilanteissa tai lastensuojelulain 35 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa, joissa lastensuojelun tarve tai kuntoutumisen estyminen johtuvat oleellisilta osin riittämättömästä toimeentulosta tai asumiseen liittyvistä puutteista.

2. Perhehoitajan vapaan aikainen sijaishoito voidaan järjestää toimeksiantosopimuksella

Perhehoitajan vapaan tai muun poissaolon aikainen sijaishoito voidaan järjestää toimeksiantosopimuksella. Elokuun alussa 2011 voimaan tulleen perhehoitajalain (312/1992) muutoksen tavoitteena on mahdollistaa sijaishoidon järjestäminen hoidettavan tarpeiden mukaisesti. Uudistus perustuu hallituksen esitykseen (HE 331/2010), jonka mukaisesti myös omaishoitajan vapaan tai muun poissaolon aikainen sijaishoito voidaan järjestää toimeksiantosopimuksen perusteella (Kuntainfo 5/2011).

Perhehoitajalain 6 a §:n mukaan kunta voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä toimeksiantosopimuksen sellaisen henkilön kanssa, joka täyttää perhehoitajalta vaadittavat edellytykset. Sijaishoitaja voi tulla perhehoi-

tajan kotiin hoitamaan tämän hoidossa olevia henkilöitä, jos perhehoitaja suostuu siihen ja se on hoidettavien etujen mukaista.

Lakimuutos antaa kunnille uudenlaisen vaihtoehdon sijaishoidon järjestämiseen, mutta se ei velvoita kuntaa järjestämään sijaishoitoa tietyllä tavalla. Sijaishoidon mahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja saatavuuden edistämiseksi tarvitaan suunnitelmallista toimintaa ja monipuolista tiedotusta, jossa kunnat voivat hyödyntää muun muassa verkkotiedotusta ja yhteistyötä järjestöjen kanssa.

Kunta tekee sijaishoitajan kanssa toimeksiantosopimuksen erikseen jokaisesta hoidettavasta

Kunta tekee sijaishoitajan kanssa toimeksiantosopimuksen. Toimeksiantosopimus tehdään jokaisesta hoidettavasta erikseen siltä ajalta, jolloin sijaishoitaja toimii perhehoitajan sijaisena. Kunta voi siten tehdä yhden sijaishoitajan kanssa useita eri hoidettavia henkilöitä koskevia toimeksiantosopimuksia.

Kunnan sijaishoitajan kanssa tekemässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

1. sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta;
2. tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;
3. toimeksiantosopimuksen voimassaoloajasta; sekä
4. tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.

Kunta päättää palkkion määräytymisperusteista ja vastaa valmennuksesta ja työnohjauksesta

Perhehoitajan sijaisen palkkio ei ole sidoksissa perhehoitajalle lain mukaan maksettaviin perhehoidon palkkioihin, vaan palkkiosta sovitaan kunnan ja sijaishoitajan välillä. Kunta päättää sijaishoitajalle maksettavan palkkion määräytymisperusteista. Sijaishoitajan palkkiot voivat olla esimerkiksi tunti- tai vuorokausikohtaisia. Palkkio voidaan porrastaa sijaishoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan.

Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta tai kuntayhtymä vastaa perhehoidon sijaiselle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta sekä koulutuksesta. Annettavan koulutuksen, valmennuksen ja työnohjauksen sisältö määräytyy sijaishoitajan aikaisemman koulutuksen ja sijaisen työn sisältö huomioon ottaen. Tarkoitus on, että sijaiselle järjestettävästä koulutuksesta ja muusta tuesta sovitaan toimeksiantosopimuksessa.

Sijaishoitajille kuuluu samanlainen sosiaaliturva kuin perhehoitajille. Perhehoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003) ja tapaturman varalta vakuuttamisesta tapaturmavakuutuslaissa (608/1948).

3. Lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa

Vuoden 2012 alusta perhehoidosta tulee laitoshoitoon nähden ensisijainen sijaishuollon muoto. Lapsen sijaishuolto voidaan järjestää laitoshoitona vain, jos sitä ei voida järjestää lapsen edun mukaisesti riittävien tukitoimien avulla muualla.

Lastensuojelulain 50 §:ssä säädetään sijaishuoltopaikan valinnan kriteereistä. Lakimuutoksen lähtökohtana on, että lapsen sijaishuolto tulee ensisijaisesti järjestää muuna kuin laitoshuoltona. Säännöksen mukaan sijaishuoltoa järjestettäessä tulee myös aina huolehtia siitä, että sijaishuoltopaikan lisäksi järjestetään riittävät lapsen edun mukaiset tukitoimet.

Mahdollisuudet järjestää sijaishuolto muutoin kuin laitoshuoltona on selvitettävä

Säännös merkitsee käytännössä sitä, että tehtäessä päätöstä lapsen sijoituspaikasta, tulee ennen laitoshuollon järjestämistä selvittää mahdollisuudet järjestää sijaishuolto joko perhehoidossa tai muulla tavoin. Lakiuudistus ei tarkoita sitä, että lasta sijoitettaessa olisi ensin kokeiltava perhehoitoa. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä tulee mahdollisimman kattavasti selvittää lapsen tukitoimien tarve ja niiden saatavuus. Lapsen edun mukaista on, ettei sijaishuoltopaikkaa jouduta muuttamaan.

Säännöksessä tarkoitettu muu tapa järjestää sijaishuolto voi olla esimerkiksi sukulaisperhe taikka eräissä tilanteissa lastensuojelulain 49 §:n 3 momentin mukainen sijoitus kotiin. Lastensuojelulain mukaisesti lapsen huollon järjestäminen sopimuksella tai tuomioistuimen päätöksellä on kuitenkin aina ensisijaista suhteessa sijaishuollon järjestämiseen. Lastensuojelulain 32 §:n mukaan ennen lapsen sijoittamista kodin ulkopuolelle on selvitettävä lapsen vanhemman, jonka luona lapsi ei pääasiallisesti asu, sekä lapsen sukulaisten tai muiden läheisten henkilöiden mahdollisuudet ottaa lapsi luokseen asumaan. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee ryhtyä toimenpiteisiin lapsen huollon järjestämiseksi vanhempien välisellä sopimuksella tai tuomioistuimen päätöksellä, jos tätä on lapsen edun kannalta pidettävä aiheellisena. Lastensuojelulain 32 §:n 3 momentin mukaan henkilölle, jolle on uskottu lapsen huolto lapsen vanhempien ohella tai sijasta ja jonka luona lapsi asuu, tulee tarvittaessa turvata perhehoitajain 4 §:n 1 ja 2 momentissa mainitut edellytykset lapsen hoitamiseksi ja kasvattamiseksi.

Perhehoitoa ja tukitoimia on arvioitava kokonaisuutena

Lakimuutos tulee lisäämään perhehoidon osuutta sijaishuollossa. Arvioitaessa perhehoidon soveltuvuutta lapselle, tulee säännöksen mukaan ottaa huomioon se, minkälaisen kokonaisuuden perhehoitajan antama hoito muodostaa yhdessä tarvittavien tukitoimien kanssa. Vasta jos perhehoito ei tukitoimien avullakaan turvaisi lapsen edun mukaista sijaishuoltoa, sijaishuolto toteutetaan laitoshuoltona. Säännöksessä tarkoitettuja tukitoimia ovat paitsi lapselle annettavat tukitoimet myös lapsen perheelle tai perhehoitajalle annettavat tukitoimet. Lapselle ja perheelle sijaishuollon aikana annettavia tukitoimia voivat olla vastaavat tukitoimet kuin mitä lastensuojelulain 7 lu-

vun mukaisesti järjestetään avohuollon aikana. Perhehoitajille annettavista tukitoimista säädetään perhehoitajalaissa.

Uuden säännöksen tarkoituksena on turvata se, että lapsen sijaishuolto toteutetaan aina laadukkaasti ja lapsen edun mukaisesti. Sijaisperheen täytyy vastata lapsen tarpeita ja perhehoidon tukena tulee olla riittävät tukitoimet. Jos soveltuvaa sijaisperhettä ei löydy, ei sijoitusta voida toteuttaa perhehoitona. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, jos lapsen hoito ja huolto vaatii erityisosaamista, jota ei perhehoidossa ole saatavilla. Jos erityisosaamisen tarpeeseen voidaan vastata perhehoidon lisäksi annettavien tukitoimien avulla, sijaishuolto on toteutettava perhehoitona. Säännöksen mukaan kokonaisuuden tulee kuitenkin aina vastata lapsen etua. Vaikka sijaishuolto olisi mahdollista toteuttaa tukitoimien avulla perhehoidossa, ei sijoitusta perhehoitoon kuitenkaan tule tehdä, jos kokonaisarvion perusteella huollon toteuttaminen laitoksessa vastaa paremmin lapsen etua.

Aluehallintoviraston antamalla luvalla toteutettu ammatillinen perhekotihoito ei kuulu perhehoitajalain piiriin. Osa nykyisin ammatillisena perhekotihoitona toteutettavasta hoidosta vastaa käytännössä laitoshuoltoa, kun taas osa vastaa toiminnallisesti perhehoitoa. Sosiaali- ja terveysministeriössä on vireillä perhehoitolainsäädännön kokonaisuudistus, jossa käsitteitä on tarkoitettu selkeyttää työryhmän esitysten (sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2010:15) mukaisesti siten, että käsitettä ammatillinen perhehoito voitaisiin käyttää vain silloin, kun toiminta asiallisesti vastaa perhehoitoa. Ammatillisen perhekotihoidon tukena voidaan käyttää vastaavia tukitoimia kuin perhehoitajalain mukaisessa perhehoidossa.

Lapsen etu on otettava aina huomioon sijaishuollon toteuttamisessa

Lastensuojelulain 4 §:n mukaisesti lastensuojelua toteutettaessa on aina ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomioita siihen, miten eri toimenpidevaihtoehdot ja ratkaisut turvaavat lapselle tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin sekä läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet. Sijaishuoltopaikan valinnassa on 50 §:n mukaisesti aina kiinnitettävä erityistä huomiota huostaanoton perusteisiin ja lapsen tarpeisiin sekä lapsen sisarusuhteiden ja muiden läheisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen ja hoidon jatkuvuuteen. Lisäksi tulee ottaa huomioon lapsen kielellinen, kulttuurinen sekä uskonnollinen tausta. Näiden kriteerien perusteella tulee myös arvioida se, soveltuuko lapselle paremmin perhehoitajalain mukainen perhekoti vai ammatillinen perhekoti.

Sijaishuollon toteuttaminen laitoshuoltona voi olla lapsen edun mukaista esimerkiksi silloin, kun sijoituksen alkuvaiheessa tarvitaan lisätietoa lapsen tarpeista ja huostaanoton perusteisiin vaikuttavista syistä. Lapsen edun mukaista on sijaishuollon toteuttaminen yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Lapsen sijoittaminen sijaishuoltopaikkaan, joka ei vastaa huoltajan toiveita, vaatii erittäin painavia perusteita. Lähtökohtana on aina, että vanhempien ja lapsen kanssa

yhdessä työskennellen löydetään sijaishuollon muoto ja ne tukimuodot, jotka parhaiten turvaavat hoidon ja huollon tarpeen, ja jossa yhteistyön avulla saavutetaan lapsen kasvun ja kehityksen kannalta paras kokonaisuus.

Jos sijoitusta tehtäessä on ilmeistä, että saattaa tulla eteen tilanteita, jotka edellyttävät lastensuojelulain 11 luvun mukaisten rajoitustoimenpiteiden käyttöä, lapsen edun mukaista ei ole sijoittaa häntä sellaiseen sijaishuoltopaikkaan, jossa rajoitustoimenpiteiden käyttö ei lain mukaan ole sallittua.

4. Perhehoitajan on suoritettava ennakkovalmennus ja hänelle on nimettävä vastuutyöntekijä

Vuoden 2012 alusta perhehoitajien ennakkovalmennus tulee pakolliseksi ja perhehoitajille turvataan riittävä tuki sijoituksen aikana. Samalla perhehoitajien vähimmäispalkkio nostetaan 650 euroon.

Perhehoitajalain 1 §:n 2 momentin mukaan perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava ennen perhehoitajaksi ryhtymistä tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Ennakkovalmennuksen järjestämisestä vastaa kunta vastaavasti kuin perhehoidon aikaisen tuen järjestämisestä. Ennakkovalmennus tulee suorittaa ennen kuin tehdään perhehoitoa koskeva toimeksiantosopimus. Valmennuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on selvittää perhehoitajaksi aikovan henkilön soveltuvuus tehtävään. Käytännössä hoidettavan edun mukaista saattaa olla, että sijoitus toteutetaan hyvin nopeasti perheeseen, joka jo kuuluu hoidettavan lähipiiriin. Tästä syystä laissa säädetään, että ennakkovalmennus voidaan erityisistä syistä suorittaa loppuun vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta. Säännös mahdollistaa sen, että hoidettavan läheisverkostoon kuuluva perhehoitaja voi toimia perhehoitajana jo ennen ennakkovalmennuksen suorittamista.

Säännöksen mukaan ennakkovalmennuksen tulee vastata sitä mitä tehtävä hoitajalta edellyttää. Valmennusta järjestettäessä tulee ottaa huomioon paitsi hoidettavan mahdolliset erityistarpeet myös hoitajan osaaminen. Laadukkaan ennakkovalmennuksen tunnusmerkkejä ovat valmennuksen prosessinomaisuus sekä riittävä kesto ja määrä. Valmennuksen tulee sisältää valmennuksen jälkeinen arviointimenetelmä sekä kirjallinen arviointi perhehoitajan valmiuksista ja edellytyksistä toimia tehtävässä. Valmennuksen tulee sisältää myös perhehoitajan asemaa, velvollisuuksia ja lainsäädäntöä koskeva osuus. Erityistä huomiota tulee kiinnittää erityisryhmien asettamiin vaatimuksiin ja huolehtia myös siitä, että ennakkovalmennusta on tarjolla sijaisperheiksi ryhtyville heidän omalla äidinkielellään.

Kunnan on nimettävä vastuutyöntekijä jokaista hoidettavaa varten

Kunta tai kuntayhtymä vastaa perhehoitajalle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta. Tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on 1.1.2012 lukien nimet-

tävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Vastuutyöntekijänä voi toimia esimerkiksi lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tai muu riittävän koulutuksen saanut työntekijä. Lastensuojelussa vastuutyöntekijänä voi toimia esimerkiksi sosiaaliohjaaja, vammaisten ja kehitysvammaisten henkilöiden, ikäihmisten ja mielenterveyskuntoutujien perhehoidossa se työntekijä, joka vastaa perhehoitoon sijoitetun henkilön palvelukokonaisuudesta.

Perhehoitajalain 4 §:n 7 kohdan mukaan toimeksiantosopimuksessa tulee sopia perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta. Perhehoitajalle on järjestettävä riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää. Perhehoitajien tarve saada tukea on yksilöllinen. Tuen tarve on kirjattava toimeksiantosopimukseen.

Perhehoidon valtakunnallisen toimintaohjelman ja lainsäädännön kehittämistyöryhmän väliraportissa esitetään, että asiakas- tai palvelusuunnitelmaneuvoittelujen lisäksi järjestetään vähintään kaksi tapaamista vuodessa. Sijoituksen käynnistymistä seuraavana vuotena tulisi järjestää vähintään neljä tapaamista vuodessa. Työryhmä esittää myös, että erityisesti perhesijoituksen alkuvaiheessa ja asiakkaan elämän muutostilanteissa turvattaisiin kaikkien osapuolten mahdollisuus saada tarpeen mukaan intensiivistä tukea.

5. Velvollisuus ilmoittaa poliisille epäily lapseen kohdistuneesta seksuaalirikoksesta laajenee

Lastensuojelulaissa säädetyt ilmoitusvelvollisuus muuttuu 1.1.2012. Uudistus perustuu hallituksen esitykseen (HE 282/2010) ja sitä koskevaan lakivaliokunnan mietintöön (LaVM 43/2010). Lakimuutoksen jälkeen sekä lastensuojeluviranomaisilla että lastensuojelulain 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla henkilöillä, joilla on velvollisuus lastensuojeluilmoituksen tekemiseen, on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä ilmoitus poliisille, kun heillä on tehtäväsään tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä lapseen kohdistunutta rikoslain (39/1889) 20 luvussa rangaistavaksi säädettyä seksuaalirikosta.

Uudistuksen tarkoituksena on nopeuttaa esitutinnan aloittamista. Jos henkilö ei ole varma siitä, täyttyykö ilmoitusvelvollisuus hänen tietoonsa tulleiden seikkojen perusteella, on suositeltavaa ottaa viipymättä yhteyttä poliisiin. Poliisia on mahdollista konsultoida ilmoitusvelvollisuudesta antamatta asianosaisten henkilötietoja.

Jotta myös lapsen lastensuojelun tarve voitaisiin arvioida viivytyksettä, säilyy ilmoitusvelvollisilla tahoilla velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus.

Rikoslain 21 luvussa rangaistavaksi säädettyjä väkivaltarikoksia koskeva ilmoitusvelvollisuus säilyy ennallaan. Lastensuojelulain 25 d §:n mukaan lastensuojeluviranomaisen on salassapitoa koskevien säännösten estämättä ilmoitettava poliisille, jos on perusteltua syytä

epäillä, että lapseen on kasvuympäristössään kohdistettu rikoslain 21 luvussa rangaistavaksi säädetty teko, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

Vuoden 2012 alusta kaikilla ilmoitusvelvollisilla on siis velvollisuus ilmoittaa lapsiin kohdistuvista seksuaalirikosepäilyistä suoraan poliisille ja tehdä lisäksi lastensuojeluilmoitus. Lastensuojeluviranomaisilla on velvollisuus ilmoittaa poliisille lapseen kohdistuneista väkivaltarikosepäilyistä. Velvollisuus koskee vakavimpia lapseen kasvuympäristössä kohdistettuja rikoksia. Uusi sääntely ei muuta ilmoitusvelvollisten nykyistä oikeutta tehdä ilmoitus poliisille esimerkiksi pahoinpitelytapauksissa.

Sosiaalihuollon järjestäjän ja toteuttajan oikeudesta antaa tietoja salassa pidettävästä asiakirjasta säädetään sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000). Lain 18 §:n 3 momentin mukaan tietoja voidaan antaa vähäisemmistäkin rikoksista, jos tietojen antaminen on välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi.

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi sosiaali- ja terveysministeriön 19.9.2011 antaman tiedotteen 6/2011 lastensuojelua ja perhehoitoa vuosina 2011-2012 koskevista muutoksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Lainsäädäntöä iäkkäiden palvelujen turvaamisessa pidetään tarpeellisena

STLTK § 327

Sosiaali- ja terveysministeriön 13.9.2011 antama tiedote lainsäädännön tarpeellisuudesta iäkkäiden palvelujen turvaamisessa:

Lausunnolla ollut lakiluonnos iäkkään sosiaali- ja terveyspalvelujen saannin turvaamisesta sai kiinnostuneet kommentoimaan luonnoksen sisältöä ahkerasti. Sosiaali- ja terveysministeriöön tuli lausuntoja yhteensä 127 kappaletta. Virallisesti pyydettyjen lausuntojen lisäksi kannanottoja saatiin myös muun muassa vanhusneuvostoilta, järjestöiltä, kunnilta ja muutamilta yksittäisiltä kuntalaisilta.

Lain tarkoitusta pidettiin yleisesti hyvänä ja sen pyrkimyksiä kannatettiin laajasti. Lausunnon antaneet pitävät iäkkäiden oikeudet turvaavaa lainsäädäntöä tarpeellisena. Osa lausujista kannatti lain säätämistä erillislakina, toisten mielestä säädökset voisi sijoittaa uuteen sosiaalihuoltolakiin.

Vanhusneuvostoja ja vastuutyöntekijöitä pidettiin tarpeellisina uudistuksina

Lakiluonnoksen mukaan kunnan olisi asetettava vanhusneuvosto, joka seuraisi ja vaikuttaisi päätöksentekoon kunnan eri toimialoilla. Tätä ehdotusta kannatettiin laajasti.

Myös vastuutyöntekijän osoittamista useat lausunnonantajat pitivät hyvänä ja tarpeellisena uudistuksena iäkkäiden ihmisten oikeuksien toteutumiseksi. Lakiluonnoksessa esitetään, että iäkkäälle henkilölle nimettäisiin vastuutyöntekijä, joka koordinoisi palvelukokonaisuutta, antaisi neuvoja ja auttaisi ongelmatilanteissa.

Monet lausunnonantajat kannattivat sitä, että laissa säädettäisiin henkilökunnan velvollisuudesta ilmoittaa palvelujen epäkohdista. Säännös kaippaa kuitenkin täsmentämistä. Muutamissa lausunnoissa ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä esitettiin säädettäväksi sanktioita, mutta vastaavasti sitä pidettiin työntekijän kannalta pulmallisena. Erityisesti etujärjestöt korostivat, että työntekijän oikeusturvasta on huolehdittava. Sanktioita esitettiin myös kunnille ja palvelujen tuottajille, mikäli ne rikkovat lain mukaiset velvoitteensa.

Myös ikärajoihin kaivataan täsmennyksiä. Iäkkään henkilön määrittelyn ja ikärajojen asettamisen todettiin olevan vaikeaa, mutta toisaalta perusteltua, kun otetaan huomioon vanhenemisprosessi ja sen vaikutukset terveyteen ja toimintakykyyn. Lakiluonnoksessa esitettyä 75 vuoden ikärajaa pidettiin niin tarkoituksenmukaisena, liian matalana kuin korkeanakin.

Säännöksiä hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistämisestä

pidettiin tärkeinä. Esimerkiksi neuvontapalveluita ja kotikäyntejä kannatetaan useissa lausunnoissa. Kotikäynneistä toivottiin voitavan säätää velvoittavammin, koska lakiluonnoksen nykyisessä muodossa kunnat saattavat jättää ne toteuttamatta. Yhteistyötä eri toimijoiden välillä pidetään tärkeänä, ja lain yhteistyöpykälää kiitellään monissa lausunnoissa.

Ennaltaehkäisevästä painotuksesta kustannussäästöjä Lausunnoissa pohditaan myös kuntien voimavarojen riittävyyttä lain toteuttamiseen. Monien mukaan valtion on osallistuttava menojen kattamiseen, koska kunnat eivät kykene siihen itse. Toisaalta uskotaan, että laki voi tuoda myös kustannussäästöjä muun muassa ennaltaehkäisevän painotuksen takia.

Neljännes lausunnonantajista esitti kommentteja henkilöstömitoituksesta suhteessa lakiluonnokseen. Osa ilmaisi huolensa siitä, ettei henkilöstön määrän ja rakenteen ohjaaminen onnistu riittävästi laatusuosituksilla. Kaksi lausunnonantajaa vastusti mitoitusten sisällyttämistä lakiin.

Lakiluonnosta kehitetään lausuntojen pohjalta Peruspalveluministeri Maria Guzenina-Richardsonin mukaan lain valmistelua jatketaan nyt lakiluonnoksen sekä saatujen lausuntojen pohjalta.

"Ikäihmisten palveluissa olevat vakavat puutteet on korjattava. Lausuntokierrokselta palanneen lakiluonnoksen jatkotyöstämisessä hyödynnetään lausuntoihin osallistuneen laajan asiantuntijajoukon palautetta. Tarkoituksena on muokata laista mahdollisimman sitova ja vaikuttava. Laki tuodaan eduskunnan päätettäväksi vuonna 2012, ja sen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2013 aikana", ministeri kertoo.

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveystoiminnan johtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta merkitsee tiedoksi sosiaali- ja terveystoimintaministeriön 13.9.2011 antaman tiedotteen lainsäädännön tarpeellisuudesta iäkkäiden palvelujen turvaamisessa.

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Viranhaltijapäätökset

STLTK § 328

Sosiaali- ja terveystoimialan johtoryhmässä sovittiin 9.5.2005, että tulosaluejohtajien viranhaltijapäätökset viedään tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Sosiaali- ja terveystoimialan tulosaluejohtajien tekemät viranhaltijapäätökset on saatettu lautakunnalle tiedoksi edellisen kerran 24.8.2011 § 284, jonka jälkeen tulosaluejohtajat ovat tehneet viranhaltijapäätöksiä seuraavasti:

Va. sosiaali- ja terveysjohtaja Esa Ahonen ajalla 16.8.-31.8.2011

- §:t 153-156 ja 208 ovat saatavien poistopäätöksiä

Hankintapäätökset:

- § 157 siirtoliittymän hankinta Efficään

Muut päätökset

- §:t 158-207 työsuhteiden täyttö- ja täyttämättäjättämis- sekä nimikemuutospäätöksiä

- § 208 EVO-tutkijakuukaudet vuosille 2012-2013

päätökset §:t 20110021-22, 20110127- 138

- henkilöstön palkkaus-, vuosi- ja sairausloma-, työaikavapaa- ja virkamatkapäätöksiä.

Ympäristöterveydenhuollon johtaja Päivi Nykänen ajalla 20.6.-19.9.2011

- päätökset §:t 20110009-25 ja 20110062-85 ovat henkilöstön palkkaus-, koulutus- ja työaika-, aktiivi- ja opintovapaa- sekä sairauslomapäätöksiä

- vuosilomapäätökset §:t 20110056-67

Muut päätökset:

- terveydensuojelulain 15 §:n sekä elintarvikelain 15 §:n ja 21 §:n sekä lääkelain 54 a §:n mukaisia päätöksiä §:t 76 - 98

- korvauspäätös § 1

Hankintapäätös: -

Tupakkatuotteiden vähittäismyyntipäätökset: §:t 8 - 10

Hallintoylilääkäri Esa Ahonen

ajalla 2.5.-6.9.2011

- §:t 11 - 14 hallinnolliset lupapäätöksen tutkimuksiin

Sairaanhoidon palvelujen tulosaluejohtaja Esa Ahonen

ajalla 29.4.-12.9.2011

- päätökset §:t 20110007-22 ja 20110057-151 ovat henkilöstön koulutus-, sairausloma-, työaika-, aktiivi- ja palkallinen virkamatka- sekä vanhempainvapaapäätöksiä

- vuosilomapäätökset §:t 20110116, 20110128, 20110132, 20110135, 20110138, 20110143-144, 2011159, 2011168, 20110171, 20110174, 20110177, 20110180, 20110185, 20110189, 20110191, 20110193, 20110195, 20110198, 20110204-205, 20110209, 20110215, 20110217, 20110240, 20110243 ja 20110257

Muut päätökset: §:t 4 - 8

- viran- ja työsopimussuhteisen tehtävän täyttämisen- sekä virkamääräyspäätöksiä

Hankintapäätökset: § -

Terveysjohtaja Mauno Saari

ajalla 26.4.-21.9.2011

- päätökset §:t 20110002-21, 20110029-82 ovat henkilöstön palkkaus-, palkkaus/palvelussuhdemuutos-, sairausloma-, työaika- ja aktiivivapaa-, virkamatka- ja koulutuspäätöksiä

- vuosilomapäätökset §:t 20110015, 20110017-19, 20110023, 20110027-28

Muut päätökset: §:t 11-23

- viran ja työsopimussuhteisten tehtävien täyttöpäätöksiä

Hankintapäätökset: §:t -

Va. terveysjohtaja Esa Ahonen

ajalla 30.6.2011

- § 16 sijaisuuden hoito

Perhepalvelujohtaja Helena Ylävaara

ajalla 18.8.-29.8.2011

- päätökset §:t 20110021-22 ovat henkilöstön virkamatkapäätöksiä
- vuosilomapäätökset §:t -

Muut päätökset: § 36

- ma. sosiaalityöntekijän valintapäätökset

Hankintapäätökset § -

Perhepalvelujohtaja Marja-Liisa Komulainen

ajalla 30.8.-15.9.2011

- päätökset §:t 20110001-3 ovat henkilöstön virkamatka-, palkallinen virkavapaa- ja sairauslomapäätöksiä

- vuosilomapäätökset §:t -

Muut päätökset: §:t 37-38

- työsuhteiden täyttö- ja eron myöntämispäätökset

Hankintapäätökset § -

Vanhuspalvelujohtaja Eija Tolonen

ajalla 12.8.-15.9.2011

- päätökset §:t 2011004245 ovat henkilöstön työaikavapaapäätöksiä

- vuosilomapäätökset § 20110013-15

Muut päätökset: § -

Hankintapäätökset: § 6

- Sotkamon vanhuspalvelun päivätoiminta

Viranhaltijapäätösten yhteenvedot on nähtävillä Kainuun maakunta-kuntayhtymän sosiaali- ja terveystoimialan hallinto-osastolla, Urho Kekkosen katu 2-4, 2. kerroksessa sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa.

Sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, ettei tässä kokouksessa tiedoksi saatettuja viranhaltijapäätöksiä oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

§ 329

28.09.2011

Ilmoitusasiat

629/41/411/2010

631/41/411/2010

985/21/211/2011

STLTK § 329

1) Julkista hankintaa; asumis- ja hoivapalveluita koskeva markkinaoikeuden päätös 395/2011 (5.9.2011) Kalevalan Kuntoutuskoti -säätiön tekemään valitukseen

Kainuun maakunta -kuntayhtymä on pyytänyt 12.7.2010 päivätyllä tarjouspyynnöllä tarjouksia puitejärjestelyinä toteutettavista vanhusten tehostetun palveluasumisen sekä dementiaryhmäasumisen asumis- ja hoivapalveluista ajalle 1.3.2011-28.2.2015. Tarjouspyynnössä varattiin mahdollisuus jatkaa sopimusta kahdella vuodella. Hankinnasta julkaistiin avointa menettelyä koskeva kansallinen hankinta-ilmoitus.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunta 27.10.2010 tekemällään päätöksellä § 265 muun ohella sulki valittajan tarjouksen tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena ja valitsi toimittajat puitejärjestelyyn.

Kalevalan kuntoutuskoti -säätiö teki markkinaoikeudelle ko. hankintaa koskevan valituksen.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunta 8.12.2010 tekemällään päätöksellä § 317 kumosi mainitun hankintapäätöksen ja hyväksyi muun ohella valittajan tarjouksen tarjousvertailuun ja valitsi toimittajat puitejärjestelyyn.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on hankintayksikön ilmoituksen mukaan palveluasumisen osalta 43.420.680 euroa.

Kalevalan kuntoutuskoti -säätiö on vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa Kainuun maakunta -kuntayhtymän 27.10.2010 tekemän päätöksen (§ 265) ja 8.12.2010 tekemän päätöksen (§ 317) sekä velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä. Toisijaisesti valittaja on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön maksamaan sille hyvitysmaksua. Lisäksi valittaja on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut 2.850 eurolla.

Markkinaoikeuden ratkaisun perusteluissa todetaan, että valituksen kohteena on vanhusten tehostettua palveluasumista sekä dementiaryhmäasumisen asumis- ja hoivapalveluita koskeva hankintamenettely. Valittaja on kohdistanut vaatimuksia hankintayksikön 27.10.2010 ja 8.12.2010 tekemiin hankintapäätöksiin.

8.1.2010 tekemällään päätöksellä hankintayksikkö kumosi 27.10.2010 tekemänsä päätöksen. Näin ollen hankintayksikkö ei enää voi tehdä hankintasopimusta tai panna hankintaa muutoinkaan täytäntöön 27.10.2010 tehdyn päätöksen perusteella, eikä valittajalla siten enää ole oikeussuojan tarvetta kyseisen päätöksen osalta. Näin ollen hankintayksikön 27.10.2010 tekemään päätökseen kohdistuvat vaatimukset on jätettävä tutkimatta.

Markkinaoikeus on tutkinut valituksen siltä osin kuin se kohdistuu hankintayksikön 8.12.2010 tekemään hankintapäätökseen.

5.9.2011 antamassaan ratkaisussa 395/2011 markkinaoikeus jätti valituksen tutkimatta 27.10.2010 tehdyn hankintapäätöksen § 265 osalta ja hylkäsi valituksen muilta osin.

Markkinaoikeus velvoitti Kainuun maakunta -kuntayhtymän korvaamaan Kalevalan kuntoutuskoti -säätiön oikeudenkäyntikulut 1.500 eurolla.

2) Julkista hankintaa; asumis- ja hoivapalveluita koskeva markkinaoikeuden päätös 396/2011 (5.9.2011) Yrjö&Hanna Oy:n tekemään valitukseen

Kainuun maakunta -kuntayhtymä on pyytänyt 12.7.2010 päivätyllä tarjouspyynnöllä tarjouksia puitejärjestelyinä toteutettavista vanhusten tehostetun palveluasumisen sekä dementiarhymäasumisen asumis- ja hoivapalveluista ajalle 1.3.2011-28.2.2015. Tarjouspyynnössä varattiin mahdollisuus jatkaa sopimusta kahdella vuodella. Hankinnasta julkaistiin avointa menettelyä koskeva kansallinen hankinta-ilmoitus.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunta 27.10.2010 tekemällään päätöksellä § 265 muun ohella sulki valittajan tarjouksen tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena ja valitsi toimittajat puitejärjestelyyn.

Yrjö&Hanna Oy on valituksessaan vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa Kainuun maakunta -kuntayhtymän 27.10.2010 tekemän päätöksen § 265. Toissijaisesti valittaja on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön maksamaan sille hyvitysmaksua. Lisäksi valittaja on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut 1.662,10 eurolla korkoineen.

Ratkaisun perusteluissa markkinaoikeus toteaa mm., että Yrjö&Hanna Oy:n peruutettua valituksensa pääasian osalta on enää kysymys oikeudenkäyntivaatimuksesta.

Hankintayksikön 27.10.2010 tekemä päätös § 265 on kumottu vasta sen jälkeen, kun valittaja on tehnyt valituksen markkinaoikeudelle. Hankintapäätöksen kumoamista on perusteltu muun ohella sillä, että useat tarjoukset hylättiin virheellisesti tarjouksissa vaadittujen asiakirjojen virheiden ja puutteellisuuksien perusteella. Päätöksen ku-

moamisen on siten katsottava osaltaan perustuneen hankintamenettelyn virheisiin, jotka ovat olleet valituksen perusteina. Edellä sanotun perusteella olisi kohtuutonta, jos valittaja joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Tämän vuoksi hankintayksikkö on velvoitettava korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut.

5.9.2011 antamassaan ratkaisussa 396/2011 markkinaoikeus totesi, että lausunnon antaminen pääasian osalta raukeaa.

Markkinaoikeus velvoitti Kainuun maakunta -kuntayhtymän korvaamaan Yrjö&Hanna Oy:n oikeudenkäyntikulut 1.662,10 eurolla. Korvaukselle on maksettava vuotuista korkolain 4 §:n 1. momentin mukaisesti viivästyskorkoa siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut siitä päivästä, jona tämä päätös on ollut asianosaisten saatavissa.

3) Julkista hankintaa; asumis- ja hoivapalveluita koskeva markkinaoikeuden päätös 397/2011 (5.9.2011) Yrjö&Hanna Oy:n tekemään valitukseen

Kainuun maakunta -kuntayhtymä on pyytänyt 12.7.2010 päivätyllä tarjouspyynnöllä tarjouksia puitejärjestelyinä toteutettavista kehitysvamma- ja vammaispalvelulain mukaisesti järjestettävistä asumis- ja hoivapalveluista ajalle 1.3.2011 - 28.2.2015. Tarjouspyynnössä on varattu mahdollisuus jatkaa sopimusta kahdella vuodella. Hankinnasta on julkaistu avointa menettelyä koskeva kansallinen hankinta-ilmoitus.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunta 27.10.2010 tekemällään päätöksellä (§ 266) muun ohella sulki valittajan tarjouksen tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena ja valinnut toimittajat puitejärjestelyyn.

Yrjö&Hanna Oy on valituksessaan vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa Kainuun maakunta -kuntayhtymän 27.10.2010 tekemän päätöksen (§ 266). Toissijaisesti Yrjö&Hanna Oy on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut 1.662,10 euroa korkoineen.

Hankintayksikkö on virheellisesti hylännyt valittajan tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena.

Ratkaisunsa perusteluissa markkinaoikeus toteaa, että Yrjö&Hanna Oy:n peruutettua valituksensa pääasian osalta asiassa on enää kysymys oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta.

Hankintayksikön 27.10.2010 tekemä päätös (§ 266) on kumottu vasta sen jälkeen, kun Yrjö&Hanna Oy on tehnyt valituksen markkinaoikeudelle. Hankintapäätöksen kumoamista on perusteltu muu ohella sillä, että useat tarjoukset hylättiin virheellisesti tarjouksissa vaadittujen asiakirjojen virheiden ja puutteellisuuksien perusteella. Päätöksen kumoamisen on siten katsottava osaltaan perustuneen hankintamenettelyn virheisiin, joista ovat olleet myös valituksen perusteina. Edellä kerrotun perusteella olisi kohtuutonta, jos valittaja jou-

tuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Tämän vuoksi hankintayksikkö on veloitettava korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut.

5.9.2011 antamassaan ratkaisussa 397/2011 markkinaoikeus totesi, että lausunnon antaminen pääasian osalta raukeaa.

Markkinaoikeus velvoitti Kainuun maakunta -kuntayhtymän korvaamaan Yrjö&Hanna Oy:n oikeudenkäyntikulut 1.662,10 eurolla. Korvaukselle on maksettava vuotuista korkolain 4 §:n 1. momentin mukaisesti viivästyskorkoa siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut siitä päivästä, jona tämä päätös on ollut asianosaisten saatavissa.

4) Julkista hankintaa; asumis- ja hoivapalveluita koskeva markkinaoikeuden päätös 398/2011 (5.9.2011) Yrjö&Hanna Oy:n tekemään valitukseen

Kainuun maakunta -kuntayhtymä on pyytänyt 12.7.2010 päivätyllä tarjouspyynnöllä tarjouksia puitejärjestelyinä toteutettavista vanhusten tehostetun palveluasumisen sekä dementiaryhmäasumisen asumis- ja hoivapalveluista ajalle 1.3.2011-28.2.2015. Tarjouspyynnössä varattiin mahdollisuus jatkaa sopimusta kahdella vuodella. Hankinnasta julkaistiin avointa menettelyä koskeva kansallinen hankinta-ilmoitus.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunta 27.10.2010 tekemällään päätöksellä (§ 265) muun ohella sulki valittajan tarjouksen tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena ja valitsi toimittajat puitejärjestelyyn.

Kainuun maakunta -kuntayhtymä on 8.12.2010 tekemällään päätöksellä (§ 317) kumonnut mainitun hankintapäätöksen, sulkenut muun ohella edelleen valittajan tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena ja valinnut puitejärjestelyyn muun ohella toimittajia, joiden tarjoukset aiemmalla päätöksellä oli suljettu tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisina.

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on hankintayksikön ilmoituksen mukaan 43.420.680 euroa palveluasumisen osalta.

Markkinaoikeus on 18.2.2011 antamallaan päätöksellä hylännyt vaatimuksen hankintapäätöksen täytäntöönpanon sallimisesta.

Yrjö&Hanna Oy on vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa Kainuun maakunta -kuntayhtymän 8.12.2010 tekemän päätöksen (§ 317). Toissijaisesti valittaja on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön maksamaan sille hyvitysmaksuna 57.330 euroa. Lisäksi valittaja on vaatinut, että hankintayksikkö veloitetaan korvaamaan sen arvonlisäverolliset oikeudenkäyntikulut 1.182,40 eurolla korkoineen.

Perustelujen johtopäätöksenä markkinaoikeus katsoo, että hankinta-

yksikkö ei ole menetellyt hankinnassaan sillä tavoin julkisia hankintoja koskevien ohjeiden vastaisesta, että asiassa tulisi harkittavaksi hankintalain 94 §:ssä säädetyn seuraamuksen määrääminen. Valitus on näin ollen hylättävä.

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Asiassa annettu ratkaisu ja hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentti huomioon ottaen valittaja saa pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Sen sijaan olisi kohtuutonta, jos hankintayksikkö joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa kokonaan vahinkonaan. Valittaja on näin ollen velvoitettava korvaamaan hankintayksikön kulut markkinaoikeuden kohtuulliseksi harkitsemalla määrällä.

5.9.2011 antamassaan ratkaisussa 398/2011 markkinaoikeus hylkää valituksen. Markkinaoikeus velvoittaa Yrjö&Hanna Oy:n korvaamaan Kainuun maakunta -kuntayhtymän oikeudenkäyntikulut 1.500 eurolla. Korvaukselle on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korokolain 4 §:n 1 momentin mukaisesti siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut siitä päivästä, jona päätös on ollut asianosaisten saatavissa.

5) Julkista hankintaa; asumis- ja hoivapalveluita koskeva markkinaoikeuden päätös 399/2011 (5.9.2011)Yrjö&Hanna Oy:n tekemään valitukseen

Kainuun maakunta -kuntayhtymä on pyytänyt 12.7.2010 päivätyllä tarjouspyynnöllä tarjouksia puitejärjestelyinä toteutettavista kehitysvamma- ja vammaispalvelulain mukaisesti järjestettävistä asumis- ja hoivapalveluista ajalle 1.3.2011 - 28.2.2015. Tarjouspyynnössä on varattu mahdollisuus jatkaa sopimusta kahdella vuodella. Hankinnasta on julkaistu avointa menettelyä koskeva kansallinen hankinta-ilmoitus.

Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunta 27.10.2010 tekemällään päätöksellä (§ 266) muun ohella sulki valittajan tarjouksen tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena ja valinnut toimittajat puitejärjestelyyn.

Kainuun maakunta -kuntayhtymä on 8.12.2010 tekemällään päätöksellä (§ 318) kumonnut mainitun hankintapäätöksen, sulkenut muun ohella edelleen valittajan tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena ja valinnut puitejärjestelyyn muun ohella toimittajia, joiden tarjoukset aiemmalla päätöksellä oli suljettu tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisina.

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on hankintayksikön ilmoituksen mukaan 36.916.656 euroa palveluasumisen osalta.

Markkinaoikeus on 18.2.2011 antamallaan päätöksellä hylännyt vaatimuksen hankintapäätöksen täytäntöönpanon sallimisesta.

Yrjö&Hanna Oy on vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa Kainuun maakunta -kuntayhtymän 8.12.2010 tekemän päätöksen (§ 318). Toissijaisesti valittaja on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön maksamaan sille hyvitysmaksuja 24.067 euroa. Lisäksi valittaja on vaatinut, että hankintayksikkö veloitetaan korvaamaan sen arvonalisäverolliset oikeudenkäyntikulut 1.182,40 eurolla korkoineen.

Perustelujen johtopäätöksenä markkinaoikeus katsoo, että hankintayksikkö ei ole menetellyt hankinnassaan sillä tavoin julkisia hankintoja koskevien ohjeiden vastaisesta, että asiassa tulisi harkittavaksi hankintalain 94 §:ssä säädetyn seuraamuksen määrääminen. Valitus on näin ollen hylättävä.

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Asiassa annettu ratkaisu ja hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentti huomioon ottaen valittaja saa pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Sen sijaan olisi kohtuutonta, jos hankintayksikkö joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa kokonaan vahinkonaan. Valittaja on näin ollen velvoitettava korvaamaan hankintayksikön kulut markkinaoikeuden kohtuulliseksi harkitsemalla määrällä.

5.9.2011 antamallaan päätöksellä 399/2011 markkinaoikeus hylkää valituksen. Markkinaoikeus velvoittaa Yrjö&Hanna Oy:n korvaamaan Kainuun maakunta -kuntayhtymän oikeudenkäyntikulut 1.500 eurolla. Korvaukselle on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisesti siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut siitä päivästä, jona päätös on ollut asianosaisten saatavissa.

Markkinaoikeuden 5.9.2011 antamat päätökset 395/2011, 396/2011, 397/2011, 398/2011 ja 399/2011 ovat nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

6) Keskustan Kainuun piirihallituksen ja Keskustan Kainuun maakuntavaltuustoryhmän kannanotto vuoden 2012 talousarvion laadintaa varten sosiaali- ja terveystoimialalla:

"Keskustan Kainuun piirihallitus ja Keskustan Kainuun maakuntavaltuustoryhmä päätti yhteisessä kokouksessaan 12.9.2011 esittää eteenpäin ja edistää seuraavien tavoitteiden toteutumista Kainuun maakunta -kuntayhtymässä:

- Lähipalvelut turvataan kunnan minimivaatimuksen mukaan.
- Omaishoidontuen taso kaksinkertaistetaan (nyt 354 €/kk, 473 €/kk ja 708 €/kk).

- Lapsiperheiden kotiapu saatetaan lain vaatimalle tasolle lisäämällä työntekijöitä niin, että pienissä kunnissa on yksi kotiaputyöntekijä ja suuremmissa enemmän. Lain mukaan työntekijöitä pitää olla niin paljon kuin on tarvetta (nyt neljä työntekijää koko Kainuussa yhteensä)."

7) Sotkamon vanhuspalveluiden päivätoiminnan hankinta

Vanhuspalvelujohtaja Eija Tolonen on 8.9.2011 tekemällään viranhaltijapäätöksellä § 6 päättänyt, että Kainuun maakunta -kuntayhtymä ostaa Sotkamon vanhusten päivätoimintapalvelun 1.1.2012-31.12.2015 välisenä aikana Sotkamon Vanhaintukisäätiöltä. Päätökseen sisältyy mahdollisuus optiovuosiin 1+1 vuotta, joiden käyttämisestä palvelun ostaja päättää erikseen.

Suorahankintaa on perusteltu sillä, ettei vastaavanlaista palvelua ole tarjolla paikkakunnalla. Yhteistyö palvelun tuottajan ja kuntayhtymän työntekijöiden kesken on ollut sujuvaa ja yhteydenpito aktiivista. Asiakkailta saatu palaute on ollut erittäin positiivista.

Päätös on nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Lisätietoja asiasta antaa va. sosiaali- ja terveysjohtaja Maire Ahopelto, puh. 044 777 3033 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta

1) merkitsee ilmoitusasiat tiedoksi

2) päättää, että Keskustan Kainuun piirihallituksen ja Keskustan Kainuun maakuntavaltuustoryhmän esitys huomioidaan mahdollisuuksien mukaan vuoden 2012 talousarvion valmistelussa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Hyväksyi päätösehdotuksen.

_____

Katsaus

STLTK § 330

Va. sosiaali- ja terveysjohtaja kertoi lautakunnalle katsauksessa tiedoksi:

1) vuoden 2011 taloustilanne

2) vuoden 2012 talousarvionvalmistelutilanne

3) aluehallintoviraston vanhuspalveluiden yksiköihin tekemistä tarkastuksista

Va. sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee katsauksen tiedoksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta:

Aki Karjalainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn alkaessa klo 13:37.

Hyväksyi päätösehdotuksen.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät:
	Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 89 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pykälät:
	Hvall 3 §:n 1 mom/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite Kainuun maakunta -kuntayhtymä, kirjaamo Sosiaali- ja terveyslautakunta Kauppakatu 1 87100 KAJAANI Pykälät: Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Liitetään pöytäkirjaan

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.</p> <p>Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.</p> <p>Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite Oulun hallinto-oikeus PL 189 90101 Oulu Kunnallisvalitus, pykälät Valitusaika 30 päivää</p> <p>Hallintovalitus, pykälät Valitusaika päivää</p> <p>Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite Pykälät Valitusaika päivää</p> <p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.</p>
Valituskirja	<p>Valituskirjassa on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite - päätös, johon haetaan muutosta - miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.</p> <p>Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät: Kainuun maakunta -kuntayhtymä, käyntiosoite: Kauppakatu 1, Kajaani Postiosoite: PL 400, 87070 Kainuu</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava¹⁾: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät:</p>
Lisätietoja	<p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>

1) Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.

Liitetään pöytäkirjaan